Nr. 124 (15.203). Lwów, sobota 3. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 124 (15.203). Львів, субота 3. червня 1939. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція и Адміністрація
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II ПОВ.
Телефон Редакції 216-41
Телефон Адміністрації 229-4.
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. „Діло" Львів.
Банку Чеських „Діло"
Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Ревеляції про тайну ноту Німеччини до Льондону.

Велитенське враження викликали в міжнародніх політичних колах — пише вечірня польська преса — ревеляційні вістки про те, що Німеччина намагалася довести до переговорів із В. Британією у травні ц. р. Згідно з цими вістками німецький уряд вислав до Льондону ноту з такими пропозиціями: 1) Німеччина покине протекторат Чехії і Моравії; 2) у Чехословаччині привернуть стан з 13. березня 1939 р.; словацький уряд подасться до димісії і скасують рішення словацького сойму про відокремлення Словаччини від Чехії; Мадярщина забере своє військо з Карпатської України і частини Словаччини; вкінці Німеччина покине т. зв. пяту смугу окупаційну і переведе з Чехословаччиною переговори у справі коректури кордонів у північній Чехії. Крім цього німецький уряд зобовязався в ноті звернути Чехословаччині военний виряд та інші матеріяли.

Одночасно Німеччина висунула такі домагання: 1) британський уряд перерве переговори з СССР у справі договору про взаємну допомогу; 2) В. Британія признає право Німеччини прилучити Ґданськ до Німеччини і почати переговори у справі польського Поморя; 3) німецька меншина в Польщі буде признана автономною одиницею.

Добре поінформовані кола запевняють, що ноту передано британському урядові в четвер 18-го травня ц. р. Уряд В. Британії не відповів зовсім і далі веде переговори з СССР. Проте Німеччина була така переконана, що не дійде до підписання британсько-французько-совітського пакту, що навіть визначила... речинець обсади Ґданська на 16. ц. м. вполудне. Тому, що англійсько-совітські переговори вже майже кінчаться — в Берліні і в канцелярії протектора у Празі панує розчарування. Берлін здає собі справу, що зробив дуже зле окупуючи Чехо-Словаччину і висуваючи домагання у справі Ґданська і Поморя.

„Ню Кронікл" пише у звязку з поголосками про переговори між Німеччиною і СССР, що канцлер Гітлер запропонував буцімто Сталінові... поділ Польщі, щоб лише СССР не підписав союзу з Англією та Францією.

У чеському протектораті.

НІМЕЧЧИНА ЗМІНИТЬ ПРАВНЕ ПОЛОЖЕННЯ ЧЕХІЇ ТА МОРАВІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. Чеський терен далі герметично відділюють від Райху. Всякі заходи, щоб дістати дозвіл на в'їзд до Праги натрапляють на великі труднощі. Про настрої людности у відношенні до окупантського німецького війська свідчать тільки скупі вістки, які виходять на яву завдяки недискреції осіб, що вертаються з Праги.

В четвер появився урядовий комунікат, який повідомляє, що канцлер Гітлер прийняв на довшій конференції протектора Чехії і Моравії барона фон Нойрата. Рівночасно надходять із терену протекторату вістки, що німецьким урядовцям, які там працюють, доручають ставитися до чехів, як до німців. Отже змагають до того, щоб зовсім виелімінувати чеську мову, домагаючись від усіх чехів, щоб говорили по-німецьки.

Згідно з упертими чутками треба сподіватися, що уряд Райху зробить якісь важні ходи, які імовірно змінять теперішнє правне положення протекторату.

ЧЕХИ ДОМАГАЮТЬСЯ СВОБОДИ ЗІБРАНЬ.

ПРАГА, ПАТ. Комітет „Національної Спільноти" ухвалив на засіданні, що відбулося в четвер, представити компетентним німецьким чинникам домагання, щоб вони відкликали заборону організувати й улаштовувати прилюдні зібрання.

Комітет ствердив, що заборона зібрань не дає змоги перевести консолідацію чеського громадянства й нарушує основні засади організації чеського національного життя.

НІМЦІ СКОНФІСКУВАЛИ ТЕХНІЧНЕ ЗНАДІБЯ ЧЕСЬКОГО АЕРОКЛЮБУ.

ПРАГА, ПАТ. Німецька влада сконфіскувала все технічне знадібя, що було власністю чеського Аероклюбу, в тому 32 літаки. Таким чином зовсім припинено діяльність того клюбу.

Італія вдячна Еспанії.

РИМ, ПАТ. Джіованні Ансальдо витаючи в сторінках „Іль Телеграфо" леґіоністів, що вертаються з Еспанії пише, що італійці залишають Еспанію незалежну й ненарушену у її територіяльній цілости, що згідне з усіми урядовими заявами та заключеними умовами. Італійці не хочуть від Еспанії нічого крім обіцянки, що буде опікуватися цвинтарями, на яких лежать італійські леґіоністи, що полягли за Еспанію. Італія, не тільки не хоче від Еспанії ніякої нагороди, але навпаки, вона їй вдячна за те, що дозволила італійцям воювати на еспанській землі за велику справу. Поворот леґіоністів з Еспанії має своє моральне значення. Може бути, що мир світа залежить від того, чи інші, особливо Льондон, зрозуміють цей факт якслід.

Німецько-данський пакт неаґресії.

БЕРЛІН, ПАТ. Підписаний Данією та Німеччиною пакт неаґресії складається з двох статтей і короткого додаткового протоколу.

Перша стаття: Німецький Райх та королівство Данії не почнуть у ніякім випадку проти себе війни, ані не пристосують іншого роду актів насилля. На випадок, якби якась третя держава почала згадану вгорі акцію, спрямовану проти одної з договірних сторін, друга договірна сторона не буде в ніякий спосіб тієї акції підтримувати.

Друга стаття: Цей договір має бути ратифікований і ратифікаційні грамоти мають бути можливо найшвидше виміняні в Берліні.

Договір входить в ужиття з хвилею виміни ратифікаційних грамот і буде важний 10 літ. Коли цього договору не виповість найменше на рік перед упливом важности одна з договірних сторін, то його важність продовжується на дальших 10 літ.

У додатковому протоколі сказано, що невтральність одної сторони не вважатимуть за підтримку того, що нападе на другу договірну сторону, як теж незачіплена сторона зможе вести нормальну виміну товарів і товаровий транзит із третьою державою.

Реґент Югославії в Берліні.

БЕРЛІН, ПАТ. В четвер у год. 15.30 на двірець Лерт заїхав спеціяльний поїзд, який привіз кн. Павла і його дружину кн. Ольгу. На двірці, удекорованім прапорами обох держав, привітав гостей канцлер Гітлер у товаристві премієра маршала Ґерінга з дружиною та міністра закордонних справ Рібентропа. З двірця югославянська княжа пара відіхала до замку „Бельві".

В год. 17-ій реґент склав першу візиту канцлерові в новій канцелярії Райху. В год. 17.45 канцлер Гітлер ревізитував кн. Павла в замку „Бельві". Вечором канцлер Гітлер видав на честь югославянських гостей бенкет.

З княжою парою приїхало до Берліна багато журналістів, для яких улаштував бенкет шеф преси уряду Райху д-р Дітріх.

—o-o—

Будують літаки.

Англійське міністерство летунства дало фабрикам літаків замовлення на цілу серію бомбовиків типу „Брістоль-Бофорт", що мають мати найбільшу швидкість із усіх бомбовиків, які тепер будують в Европі.

Французький міністер летунства Ляшамбр виголосив промову, в якій сказав, що продукція літаків відбувається повною парою, при чому повстає цілий ряд нових фабрик, які працюють виключно для міністерства летунства.

Французький когут, англійський лев і московський медвідь.

2. ХТО ЗАПЛАТИТЬ ЗА АНГЛЬО-РОСІЙСЬКИЙ ПАКТ.

Львів, 1. червня 1939.

Перед нами на столі вирізка з „Курієра Виленського" з 28-го ц. м.: двошпальтова замітка п. н. „Дивне становище „Діла": „У вчорашньому числі „Діла" появилася вступна стаття, яка атакує трьохсторонню англійсько-французько-совітську умову. „Діло" висловлює погляд, що союз Англії з Совітами може бути кінцем моральної сили Великої Британії, як арбітра у міжнародніх конфліктах. Цей український виступ викликав у політичних колах ріжні коментарі".

Ми дуже вдячні названому польському щоденникові, що звернув увагу на нашу статтю, приймаємо до відома, що вона викликала політичні відгуки, але було б нам ще приємніше, коли б казав і про ті „політичні кола" і про „ріжні коментарі" без недосказів, з точками над і. Це влекшило б розмову. Очевидно, що розмова була б найлекша тоді, коли б Ш. Редакція „Кур. Вил." не забувала про три правди: 1) „Діло" є незалежним українським національним часописом і тому в підході до всіх справ та подій мусить виходити з погляду українських національних інтересів, 2) як довго українська політична думка признає як аксіомну начальну засаду розподіл „неподільної" Росії в її нинішній совітській формі на національні держави, в першу чергу визволення українських наддніпрянських земель, так довго ніодин українець не може тішитись і похвалювати нічийого союзу з Совітами, і 3) „Діло" займає таке місце у світі української преси і таке його завдання, що не може ніколи кермуватись тактично-конюнктуральними вимогами дня, хоч би навіть воно мало спричинювати йому прикрощі і труднощі від тих, які того українського становища і такої ситуації „Діла" зрозуміти не хочуть чи не можуть. Але в даному випадку не „Курієр Вил." нам повинен дивуватись, тільки ми йому: бо ми теж дозволимо собі покликатись на політичні кола, теж дуже поважні і теж польські, **в яких нема ніякого захоплення англьо-совітським пактом.** Не може ним захоплюватись ніхто, хто знає історію Англії: бо чейже „куншт" англійської дипльоматії від віків полягає у тому, що Англія **ніколи** своїми інтересами не платила за свої союзи та що найактивніша участь Англії у війні і найбільші її жертви не стоять у ніякій пропорції до жертв її союзників.

*

Кажуть, що живемо під знаком боротьби між германським та англьо-саським світом, боротьби, яка має ще раз доказати, що найбільша ненависть може істнувати саме між кровними побратимами. Очевидно, що расовий чи національний сентимент тут ніпричім. Традиційною політикою Великої Британії є **берегти свого панування на морях та рівноваги сил на континенті.** І чи це був Филип II. зі своєю державою, „в якій сонце не сходило ні не заходило" та на сторожі якої мала стояти „велика армада", чи Людвик XIV., чи Наполеон, чи Вільгельм II., завжди вирішну ролю грали для Англії два названі мотиви. Загибіль еспанської фльоти 1588 р., перемога під Трафальгаром 1805 р. над обєднаними еспансько-французькими фльотами, кінець дунської фльоти у 1807 р. та самогубство німецької фльоти під Скапа Фльов у 1918. р. — це основи панування англійців на морі. Такою самою основою англійської політики є „рівновага влади". Мороа, покликуючись на Маколея, каже, що метою Англії було завжди не заволодіти якимось краєм тільки „перемогти витязя", — щоб отой витязь не був надто сильний. І тому після того, як Англія клеїла всі коаліції проти Наполеона, як завдала йому останній удар під Ватерльо та виявила неджентельменську жорстокість супроти переможеного цісаря (після його смерти — англійський губернатор з острова св. Олени сер Гадсон Льов (Hudson Lawe) мав зачинений вступ до льондонського товариства) — Талейран знайшов на віденському конґресі несподівано союзника в особі саме англійського делеґата, Кесльрея (Castleregh), який не допускав, щоб на руїнах Франції виросла нова небезпечна сила Росії чи Прус. З тих самих причин у 1854 р. льорд Пальмерстон виповів війну Росії: формально ніби в обороні „хворої людини", якою була Туреччина, фактично в обороні Дарданельських проливів перед Росією та в обороні засади свободи вод, пильнованих англійськими кораблями, засади, що перемогла у пізнішому паризькому конгресі (1856). З тих самих причин Дізраелі перевів свою майстерну гру на берлінському конгресі (1878), куди приїхав з цілою пачкою тайних умов у кишені, про які учасники конференції не знали та за які кожний з них (москалі, турки, болгари) щось заплатив. Найбільше пінився Ґорчаков, що „Росія надармо втратила 100.000 вояків і сто міліонів", а Бісмарк не скривав свого захоплення для „старого жида"...

І коли прийшло до „порозуміння трьох" — Англії, Франції і Росії на десять літ перед вибухом останньої світової війни, то це сталося після погроз адмірала Тірпіца, що німці мусять „видерти Нептунові його скиптр". Не Чехія і не журба за Ґданськ викликують нині святе обурення англійців, і не симпатії до Росії, якою захоплюються ті, що її не знають, — тільки острах перед таким імперіяльним розмахом німців та італійців, який грозить захитати обома згаданими чільними засадами, на яких спірається могучість Великої Британії. Ще недавно був час, коли Анґлія з найбільшими симпатіями ставилась до концепції — дати німцям вільну руку на европейському сході, щоб вони попробували долі наполеонського походу на Москву та щоб — без огляду на вислід такого нового походу — за одним махом ослабити і Німеччину з її символічною лінією Берлін-Багдад, і Росію, як найбільш небезпечного сусіда сухопутніх шляхів, що ведуть до Індій. Сьогодні ця концепція неактуальна, віджила комбінація „порозуміння трьох", віджив франко-англьо-російський союз. Але той протинімецький союз має тільки привернути ту рівновагу, яку Анґлія вважає захитаною: **той союз все-одно не розвязує проблеми Сходу Европи, не розвязує проблеми Росії,** як державного дивогляду, **ані проблеми тієї рушійної сили нинішньої Москви, яка грозить всій християнській культурі світа та якою є комунізм.**

Мудра, спритна, зручна є анґлійська дипльоматія — нема мабуть їй рівної у світі. Але з цього не виходить, що завжди здорова — навіть для тих, яким на перший погляд вона сприяє. Бо ось напр. у 1863 році анґлійська опінія палко підтримувала поляків в їх повстанні проти москалів, а Джон Рассель (Russel) склав у Петербурзі гостру ноту протесту. А проте Наполеон III. тільки тому залишив на леді поляків, що Англія обмежилася до паперових протестів і в цій справі залишила на леді і поляків і французів. Ледви кілька місяців пізніше подібна історія повторилась з Данією, у ще яскравішій формі. Бо льорд Пальмерстон виразно заявив у палаті громад, що „коли б незалежність Данії була загрожена, напасники переконаються, що матимуть до діла не тільки з самою Данією". Але коли у 1864 році пруські війська ввійшли до Шлезвіґу й Гольштину, англійський кабінет відповів данцям, що він не відповідає за ту заяву премієра і — війни провадити не буде...

І тому варта й нині пригадати собі слова одного з наймудріших англійців, сера Роберта Вольпоуля (Walpole): „раджу моїм молодшим товаришам ніколи не казати слова „назавжди"... **Ніщо в історії світа не було таке пливке і коротковічне, як союзи Англії."** Невідомо, як довго триватиме нинішній союз Англії з Совітами. Невідомо, що криється за тим союзом і чи може він взагалі не є тільки блефом для залякання держав „осі", так само, як невиключена річ, що на німецько-совітську війну анґлійці ще й нині дивились би може з такою самою приємністю, як московські большевики — на війну німецько-італійських націоналістів з франко-анґлійськими демократами. Але той факт, що покищо Анґлія скріплює московський імперіялізм та скріплює большевизм — той факт **не може не відбитися на її моральному престіжі.** Фінансувала Анґлія Колчака й Денікіна, маси грошей кинула в болото, ставлячи на російську реакцію. Симпатизувала з демократичним Тимчасовим Урядом, в якому міністром закордонних справ був старий анґльофіл Мілюков та ставила теж на здохлого коня. Нині знову ставить на большевицьку Росію. Не знаємо, чи заплатить за ту ставку Анґлія чи хтось інший, але у всякому разі когось той союз, когось рахунок на большевицьку Росію — дорого буде коштувати.

Ік.

У. П. Р. домагається уневажнення львівських виборів.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ ПОСЛА Д-РА СТЕПАНА БІЛЯКА ТА СЕН. ІНЖ. МИКОЛИ ТВОРИДЛА ДО МІНІСТРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ ПРЕМ. ГЕН. СЛАВОЙ-СКЛАДКОВСЬКОГО.

Варшава 31. травня.

Самоуправні вибори у Львові та їхній хід послужили багатьом політикам і журналістам за прекрасну тему до насвітлювання сучасних відносин у деяких ділянках нашого життя. Нема сумніву, що згадані львівські вибори перейдуть до історії, тимбільше, що вони стали предметом багатьох критичних статтей, веселих і сумних фейлетонів та врешті **двох українських парляментарних інтерпеляцій, внесених у минулий вівторок 30. травня і в середу 31. травня ц. р. послом д-ром Біляком і сенатором інж. Творидлом.** Оба інтерпелянти подають міністрові внутр. справ до відома факти масового скреслювання виборців та виборчих зловживань у Львові, що унеможливили 60 тисячам львівських українців вибрати свою репрезентацію до місько ради м. Львова 21. травня ц. р. Прийняті маршалами до булави українські інтерпеляції майже тотожні змістом. Вони подають багато фактів, відомих уже українському загалові з пресових комунікатів Технічного Виборчого Комітету, тому зацитуємо з них тільки непубліковані досі найважніші місця.

Стверджено, пише д-р Біляк, що у відношенні до українського населення виконали виборчі округи тенденційно, вирішуючи згори вислід голосування, як і те, що виборчі списки, виготовлені магістратом м. Львова, були далекі від точности. У кожній окрузі поминули багато осіб, які віддавна живуть у Львові, є загально відомі і мають виборче право. Значну частину внесених з того приводу **рекламацій** залишено без полагоди тому, що деякі окружні виборчі комісії робили незрозумілі перешкоди, вимагаючи від них, часами цілком зайвих документів, яких виборці через короткий час не мали змоги предложити. Найбільш крикливим дисонансом виборів — пише пос. д-р Біляк — була процедура, якої метою було позбавити кільканадцять тисяч українських громадян виборчого права. Посол інформує міністра, що **зорганізована група людей** масово внесла до поодиноких окружних комісій **кільканадцять тисяч неоправданих рекламацій** з домаганням усунути з виборчих лист невигідних для декого виборців і наводить такі факти, що про деякі з них широко писала вже польська і закордонна преса.

М. ін. внесено рекламації проти вписання на листу виборців віцемаршала сойму посла Василя Мудрого, посла Володимира Целевича, б. довголітнього голови УНДО і УПР д-ра Дмитра Левицького, довголітнього редактора щоденника „Діло" д-ра Івана Німчука, президента Окружного Суду у Львові Ганінчака, багатьох державних урядовців, адвокатів та інших. В інших рекламаціях ... 24 років ... піднесено закид нескінчення 24 років ... старшого віку ... і то у відношенні до осіб старшого віку, в інших рекламаціях за причину подавали покарання судовим присудом, хоч особи, яких згадані рекламації відносились, ніколи не були карані. Далі посол інтерпелянт описує історію інтервенцій, що їх стільки ...

акнили львівські виборчі, як пише посол, махінації. Всі ці зловживання спричинили інтервенцію представників українського Виборчого Комітету **у п. львівського воєводи, як і телеграфічну інтервенцію у п. премієра.** Львівський воєвода, відповідаючи українським представникам, обіцяв видати розпорядок, щоб тих реклямацій, які мали характер злочину і самоволі, не брати під увагу. Та проте багато окружних комісій скреслило двість таких виборців, що перейшли через реклямаційну „цензуру". **Такі скреслення обняли на основі провізоричних обчислень майже 5 тисяч громадян.** Як черговий факт подає пос. д-р Біляк скреслення багатьох осіб з останнього устійненого вже спису виборців, що був вложений до прилюдних оглядин 28. квітня ц. р. Так сталося м. ін. з п. **Романом Дзютином,** Львів, Єлінка ч. 11, д-ром **Володимиром Кучером,** проф. XII. державної гімназії у Львові та його дружиною **Антониною.**

В дні голосування в усіх обводових комісіях VIII. виборчої округи заквестіоновано повновласти мужів довіря, зголошених уповноваженим листи кандидатів, відимовані провідником Окружної Виборчої Комісії і Головної Виборчої Комісії, і то з того приводу, що повновласти були виготовлені в українській мові. Щойно внаслідок розпорядку головни Головної Виборчої Комісії п. Децовського допустили українських мужів довіря до виборчих домівок, але це сталося аж по двох годинах тяжких інтервенцій. У всіх обводових виборчих комісіях VIII. виборчої округи заквестіонували при обчислюванні голосів важність виборчих карт, виповнених українською мовою. Подібно було і в I., IV. та VI. обводі 13-ої округи, в II. обводі 12-ої округи, в IV. обводі 15-ої округи та в усіх 5 обводах 20-ої округи.

Навівши багато відомих вже зі щоденної преси фактів, які трапилися деяким громадянам з їх непрошеними „заступниками", посол Біляк зазначує, що в VIII. окрузі **не допускали до голосування виборців, які в документах мали імена, писані в українській транскрипції.** Найдивніший є факт, що в VIII. виборчій окрузі українська виборча листа не здобула ані одного мандату, хоча на неї впало **5.048 голосів, тоді коли на листу ч. 1 впало лише 16.121 голосів,** отже згідно з обчисленням системою Д'Гонта українцям конче мусів там припасти один мандат.

Такі виборчі практики, кінчить посол, довели до того, що **60-тисячна маса українського населення м. Львова залишиться без ніякої репрезентації в Раді міста Львова.** Так переведені вибори не відповідають найпримітивнішим вимогам справедливости. Вибори до Міської Ради у Львові, переведені 21. травня 1939 р., мають у собі всі прикмети неважности, бо безсумнівно стверджено, що допущено злочини проти голосування в прилюдних справах, а з огляду на їх масовий характер доконані злочини напевно вплинули на вислід виборів.

З огляду на все вище сказане інтерпелянти пос. д-р Біляк і сен. Творидло запитують п. міністра внутрішніх справ:

1) Чи захоче застосувати 52. і 53. статтю закону з 16. серпня 1938 р. про вибори радних у містах (Д. З. Р. П. ч. 63 поз. 480) і з **огляду на доконані злочини в публичних справах спричинити з уряду уневажнення переведених 21. травня виборів до Міської Ради м. Львова?**

2) Чи захоче наказати потягнути до відповідальности особи, що доконали зясованих вище злочинів проти голосування в прилюдних справах?

Тексти обох наведених інтерпеляцій з великим зацікавленням розхопили парляментарні кореспонденти варшавської преси.

КТВ.

легкодушно й нетактовно вмішуються вони в наше внутрішнє життя. Ті люди стрінуться на будуче зі силою мадярської держави. Їх покарають теж у німецькому Райху, бо кілька разів ми зголосимо оправдану скаргу, що німецькі громадяни хочуть нетактовним способом осягнути нерозважний вплив на Мадярщину, німецький уряд дасть нам сатисфакцію й покарає такі виступи.

Провідники німецького Райху знають, що приязнь багатьох міліонів мадярів до Німеччини творить політичну й господарську вартість. **Провідники Німеччини не будуть схильні посвятити тієї вартости для незрозумілих цілей кількох агітаторів із здичілою фантазією. Не дозволимо, щоб чужі вбивали клин незгоди між нас і національности, що мешкають у Мадярщині.** Не віримо, щоб великі европейські народи, без уваги на те, до яких політичних ґруп вони належать, не знали, що наказом мадярської чести є те, щоб ми залишилися вірні нашим завданням у наддунайському басейні, бо тільки тоді будемо гідні довіря, яке має до нас ціла Европа. **Ми вивісили в цьому окраїнному місті прапор — закінчив міністр, якого не дозволимо ніколи зірвати, ні велитням, ні карликам".**

Італійська преса підготовлює ґрунт

ПІД АНЕКСІЮ СЛОВАЧЧИНИ МАДЯРАМИ.

РИМ, ПАТ. „Трібуна" обговорюючи в кореспонденції з Будапешту ситуацію у Словаччині, наводить багато фактів, які вказують на господарський занепад Словаччини та на внутрішні заворушення й інциденти між населенням і Глінковою ґвардією. Ті факти суперечні з змістом комунікату, що його недавно проголошено по засіданні словацького уряду, в якому були запевнювання, що у Словаччині панує лад і порядок. „Трібуна" доказує, що фільомадярські течії стали популярні серед сільського населення Словаччини. Мадярщина — пише будапештенський кореспондент римського часопису — хоче жити в згоді зі словацькою державою, але не може не цікавитися тим, що діється в сусідній державі, в якій 200.000 мадярів живе в куди гірших умовинах, як тоді, коли Словаччина належала до Праги.

Мін. Чакі про чужі інтриґи серед мадярських меншин.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярський міністр закордонних справ Чакі виголосив у місті Сатмар, яке лежить над мадярсько-німецьким кордоном, промову з нагоди передачі посольського мандату, який він здобув у тому місті. У тій промові мін. Чакі виступив проти чужої пропаганди в Мадярщині. Між ін. він сказав таке:

„Знаю про те, що є невідповідальні чинники, які думають, що здобудуть собі заслуги серед провідних кол Німеччини, якщо вони будуть намагатися ставити нам перешкоди. Іноді

БРАНКА ДОБРОВОЛЬЦІВ У МЕМЕЛІ.

КОВНО, 1. 6. ПАТ. З Мемелю повідомляють, що там розліплено відозви із закликом вступати в ряди німецької армії. Правильної бранки ще покищо не переведуть у Мемелі аж до часу, коли поладнають справу опції. До Райху виїздять представники мемельської молоді, щоб там перейти відповідні курси інструкторів націонал-соціялістичних організацій.

Цього тижня німці мають звернути зброю, що її сконфіскували литовській поліції, підчас анексії Мемелю.

ПОСТІЙНА КОНТРОЛЯ НАД МАДЯРСЬКОЮ ЗАКОРДОННОЮ ПОЛІТИКОЮ.

ВІДЕНЬ, 1. 6. ПАТ. Вчорашня вечірня преса подає коментарі до виборів на Мадярщині і звертає увагу на збільшення націонал-соціялістичної опозиції в Мадярщині, що створить можливість постійної контролі мадярської закордонної політики опозиційною націонал-соціялістичною партією.

—o—

НІМЕЧЧИНА НЕ ПІДПИШЕ ПОЧТОВОЇ УМОВИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Як тут повідомляють, Німеччина не підпише почтової умови, що її випрацював всесвітній почтовий конгрес для всіх держав світу. Свою відмову мотивує Німеччина тим, що у тексті умови подано Чехословаччину, як державу, що підписує умову.

ҐЕН. КЕЙПО ДЕ ЛЯНО ЇДЕ ДО НІМЕЧЧИНИ.

МАДРИД, 1. 6. ПАТ. Часопис „Мадрід" повідомляє, що ґен. Кейпо де Ляно разом із своїм штабом виїздить до Німеччини, щоб узяти участь у парадах з нагоди привитання німецьких добровольців з Еспанії.

З польської преси.

За славянську солідарність.

„Віці“ (ч. 22), орган Союзу Сільської Молоді Річипосполитої Польської містять статтю д-ра Станислава Пйотровського п. н. „Упадок і майбутнє чеського народу“, в якій автор переводить „славянський іспит совісти“, призадумуючися над причинами упадку чехів, які мали наймодернішу змоторизовану армію. Автор ставить питання, хто винен у тому дивно-трагічному упадку одної славянської держави. Очевидно винні французи й англійці, які дозволили на зріст мілітарної сили Німеччини. Винні в тому французькі соціялісти з Блюмом на чолі.

Винні ще самі чехи, тому, що вони не боронилися, хоч запевнювали цілий світ про велику вартість своєї армії та свою готовість до боротьби.

Для прикладу автор наводить малу Бельгію, яка зірвалася була до нерівної боротьби. Чехів не оправдує навіть те, що мовляв, вони піддалися, щоб помститися на Франції. Та найбільшу вину добачує автор у поставі славянського світу:

„Але винні також ми всі, славяни, що на наш сором перед цілим світом силі і пруській буті ми могли протиставити тільки внутрішні роздори, зависти й інтриги. І ніхто з нас між славянськими племенами не без вини.

Славянську солідарність ми вважали прогомонілою, смішною старосвітською фразою, ми шукали інших союзів, іншої приязни, аж оце брутальна дійсність показала нам, де була та є єдина правда перед відвічною небезпекою. І тому поки ще совітська Росія договориться з українцями, виконаймо й ми наші власні зобовязання перед українцями, прийняті в нашому законі з 1922. року та збудуймо університет у Львові, хай промінює звідтіль широка польська й українська наука й культура. Не даймо себе випередити мадярам, що наперекір нашим оманам, на німецьку команду вже приготовляють автономію на Підкарпатській Русі! Користаймо з того, що українці в обличчі німецької небезпеки заявили повну льояльність та готовість до оборони Річипосполитої Польської.“

Хай стрепенеться цілий, такий розсварений славянський світ. Хай же й серби зрозуміють, що краще визнати домагання хорватів, ніж утратити їх разом із Дальматією, що колись належала до Венеції.“

Автор приходить до висновку, що Німеччину розгромлять і розброять, щоб ніколи більше не повторилася чехословацька історія. При тому автор стверджує, що байдуже, чи Німеччина буде гітлерівська, чи демократична, вона все буде загрозою для Европи і в першу чергу для славян.

На закінчення своїх міркувань, автор наводить такий факт:

„Степан Жеромський, автор надхненого „Вітру від моря“ написав у листі до мене, в 1925 р., на пів року перед своєю смертю, що треба найти вихід з польсько-українського спору і вірив, що наше молоде покоління його знайде...“

Такі міркування доволі рідке явище в польській пресі, бо де як де, але в Польщі гасла славянської солідарности ще до недавна були зовсім непопулярні.

Німецькі пропозиції для Вітоса.

„Курієр Поранни“ пише, що на зїзді делегатів Стронніцтва Людового тернопільського і львівського воєвідства (16. м. м.) визначний діяч людовців д-р Табіш буцімто зложив таку заяву:

„Коли німецькі війська ввійшли до Чехії, Вітоса візвали до Гестапо на конференцію. Гестапо прибіцяло з доручення німецького уряду Вітосові безкарний поворот до Польщі. Вітосові прирекли ще, що його виведуть знову на становище премієра з тим, що створено би людовий уряд у широкому складі. Гестапо домагалося від Вітоса тільки одної обітниці, а саме, щоб він, захопивши в Польщі владу, довів до автономії польським німцям та іншим національним меншинам.“

Очевидно, Вітос відкинув німецькі пропозиції — пише згаданий часопис. „ІКЦ“ додає, що такі поголоски вже віддавна кружляли й відомі були в куди ширших і точніших реляціях.

Заборона летунських перелетів над Протекторатом.

БЕРЛІН, АТЕ. В середу 31. м. м. проголошено у Берліні урядово розпорядок міністерства летунства, яким замкнено цілий повітряний простір над територією протекторату Чехії та Моравії для всіх літаків. Заборона перелету не торкається військових літаків німецької армії, літаків, що відбувають службові лети з доручення державної влади та комунікаційних літаків, які курсують на лініях, що затвердило їх міністерство летунства.

Зеленосвяточні походи на могили,

КОЛОМИЯ.

Зеленосвяткові поминки відсвяткувала коломийська українська громада в неділю Службою Божою на інтенцію українського народу в 12-ій годині та панахидою за поляглих. Перед тетраподом, украшеним символічним березовим хрестом та зеленню, обрамованим живим прямокутником молоді, за духовенством уставилися свідки й учасники великих днів і дій, а дальше заповнили вірні церкву — і на хвилях жалібних молитов післали свою тугу й моління перед вівтар Всевишнього. Молитвою „Боже великий“ закінчилася та торжественно-жалібна відправа.

Другої днини в год. 16. після маєвого богослуження в честь Божої Матери вийшов з церкви процесійний похід на цвинтар. За церковними хоругвами й образами посувався довгий ряд вінців (усіх понад 40) від ріжних установ, дальше духовенство під проводом о. пралата Ол. Русина. За духовенством делегації, комбатанти, за ними довгі ряди міського та ще більше сільського населення. Гарно впорядкований похід був такий довгий, що коли хоругви спинилися над стрілецькою могилою, то кінець ще був коло церкви. Спокійно й поважно посувалася чвірка за чвіркою вулицею на просторі більш кільометра, щоб на цвинтарі віддати довг пошани Покійникам. Парастас добігав уже до кінця, як останні чвірки влились до великої громади вірних. Після панахиди, відспіваної молодим хором під проводом п. Михалевського, виголосив дуже змістову, гарну й актуальну проповідь о. пралат, що після співу „Вічная память“ та „Боже великий“ зарядив 5-хвилинну мовчанку. Трикратне „Слава“ закінчило той зворушливий обряд і нарід спокійно розійшовся. Сконсигнована у великому числі поліція не мала найменшої нагоди до інтервенції. Хрест і могила, на цвинтарі замаїлися новими вінками, символами любови й пошани.

СТАНИСЛАВІВ.

В доповнені до широкого опису зеленосвяточного походу у Станиславові („Діло“, ч. 122) подаємо ще звідомлення нашого кореспондента про панахиду в церкві та академію в честь поляглих. — **Ред.**

На суботу вечір 27. 5. ц. р. скликали жалібні клепсидри наше громадянство до катедральної церкви, щоб дати йому змогу участю у панахиді помянути світлу память поляглих. У битком виповненій церкві відправило духовенство панахиду, а о. Кузьма виголосив проповідь.

Філія Т-ва „Просвіта“ зорганізувала в зелену неділю в 12. год. впол. у „Соколі“ академію в честь поляглих на полі слави. Велика саля не могла помістити всіх тих, що прибули з міста, з передмість та з сіл. З естради, на якій була стрілецька могила і національні прапори, промовив мужніми словами голова філії „Просвіти“ адв. д-р Юлій Олесницький. Відтак деклямував Степан Ганушевський і хор „Думка“ виконав пісні: „Народнім Лицарям“ — Безкоровайного, „В горах грім гуде“— Колесси і „Під марш гармат“ — Недільського. Національний гимн закінчив академію. рок.

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „ДНІСТЕР“.

У середу 31. м. м. відбулись у Львові Загальні Збори найстаршої та найпопулярнішої нашої фінансової установи — „Дністер“. Це 43-і Збори з черги. Присутні дістали 10-тисторінковий обширний друкований звіт за діловий 1938 рік, крім того на обгортці в надзвичайно прозорий спосіб виказано перегляд фондів і касових оборотів Банку від початку його істнування: у коронах, марках і золотих. У найзагальніших рисах теперішній стан Банку такий:

З кінцем мин. року було 8.395 членів з 24.964 задекляр. уділами на суму 624.100 зол. За останній рік збільшилося число членів на 75 осіб. Пересічно виходить 70.27 зол. вплаченого уділу на одного члена. Цікава статистика членів відповідно до їх звання: 91.35% творять хліборобии. Власні капітали, на які складаються уділи, резервові фонди та зиск, дали суму 1,175.210 зол., себто більше від мин. року на 35.905 зол. чужі капітали — 2.476.999, Сума всіх льокат 1,009.306 зол. У мин. році вложило до Банку 4.156 вкладчиків, відібрало 3.364 (до обороту) та 405 сторін (вложило) і 401 сторін (відібрало) щодо біжучих рахунків. Стан вкладок по кінець мин. року на 3.100 книжечках — 1,651.523 зол. на 54 контах — 279.514 зол. Найбільший тягар Банку — це належности з конверсійних договорів — 2,115.362 зол. сконвертованих позичок, які важко стягнути. По кінець 1938 р. було 1.53[illegible] довжників, які винні 704.219 зол. Чистий зиск з мин. року залишився зол. 27.856.09.

Зборами проводив голова Надз. Ради Банку — **дир. Остап Луцький**, секретарював п. Гайдевич. Завідуючий директор Банку, п. Я. Колтунюк, пояснював окремі позиції білянсу, предс. **д-р Кость Левицький** відчитав внесок Контр. Комісії на абсолюторію. У дискусії всі промовці (**дир. Ольховий, інж. Храпливий, Гр. Тершаковець**) торкалися найбільшої болячки всіх наших кредитових установ, між ними і Банку „Дністер“: низької виплатности задовженого села. Промовці вказували на давні і теперішні часи, які ріжняться тим, що раніш селянин був самим найкращим і найсолідніщим платником. Тепер наслідком нужди, спадку цін хліборобських продуктів та деяких нових селянських навичок (фабричні одяги) — село страшенне зубожіло, а закон про віддовження села не вплинув на більшу охочість селян сплачувати свої банкові довги. Дискусія хоч коротка, проте була дуже цікава, кидаючи яскраве світло на працю наших кредитових установ та українське господарство. Дир. О. Луцький дав цікаві кінцеві уваги.

Збори прийняли одноголосно внесок Контрольної Комісії та запропонований прелімінар зрівноваженого буджету на черговий рік.

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної потреби — той не заслуговує на назву інтелігента.

Економічний огляд.

Розбіжні тенденції.

НЕБЕЗПЕКА ВІЙНИ І ТОРГОВЕЛЬНА АПАРАТУРА.

Прийнята Польщею оборонна постава проти можливости воєнної акції Німеччини слідна в усіх ділянках життя. Йде горяча підготова мілітарних засобів, призбирування запасів ріжних потрібних сирівців і готових артикулів, певних ділянок у протигазовій обороні і санітарній, тощо, до чого втягнені є теж широкі кола мешканців держави. Зокрема зосереджено велику увагу на господарській ділянці, слушно зв'язуючи її тісно з оборонними спроможностями у воєнному часі.

В комплексі економічних справ, які хвилюють тепер урядові і громадські чинники з огляду на воєнну небезпеку, головну ролю грає питання: **наскільки господарська „вільність“, чи ще яка-така можливість існування приватної ініціятиви і самостійного варстату праці в Польщі, загрожує потребам воєнного часу?** В Польщі елементи, що не від сьогодні хотіли б ще більше вкоротити (якщо не зовсім забюркратизувати) приватну ініціятиву та наділити урядові чинники, точніше бюрократію, також господарською всевладою.

Нічого скривати, що **для нас, українців,** ці етатистичні тенденції не можуть бути байдужі. Чи підходитимемо з погляду інтересів нашої кооперації, чи з погляду інтересів господарсько-самостійницького табору — ствердити мусимо однозгідно, що всяке скріплювання інтервенціоналізму й етатизму в Польщі — **це чергове гальмо для нашого господарського розвитку.**

Ось чому наші симпатії мусять бути по боці того елементу, що обороняє решток господарської свободи в Польщі, що протиставиться підчинюванню також господарських дій бюрократичним центрам, звеличникам тоталістичних метод, або їх притаєним симпатикам.

Ціла низка газет і журналів, як „Ґазета Польска“, „Ц. Газета Гандльова“, „Курієр Польскі“, „Польска Господарча“, „Господарка Народова“ та багато інших, зупиняється над питанням, на скільки організаційна будова хліборобства, промислу, торговлі, тощо, може залишитись у Польщі такою, якою є, чи пак, наскільки її треба змінити. **Думки очевидно поділені.** Одні обороняють теперішній стан, інші підкреслюють конечність реорганізації, посуваючись у цих новаторських плянах нераз дуже далеко.

Якщо не здоровий розум, то бодай здоровий інстинкт — маємо надію — збереже міродайні чинники в Польщі від далекосяжного посягання по права як-так ще вільної господарчої людини, від заперечення великої ролі, яку грають: приватна ініціятива, рухливість, оправданий зиск, тощо. Але треба рахуватись нашим купецько-промисловим колам із тим, що близький час може принести **часові труднощі,** на які треба бути приготованими, як у вивінуванні капіталом чи пак товарами, сирівцями й іншими матеріялами, так і справністю у своєму ділі. Вже падуть перші заклики про потребу організації міських і станових консумів, очевидно під опікою офіціяльних чинників. Уже пробує дехто доказувати, що самостійна торговля не інвестує в достаточній мірі, не причинюється до розбудови конечних для правильної апровізації в часі війни урядженъ, що з ринку будуть мусіти зійти невідповідні для сучасного менту господарські підприємства, бо — мовляв — примітивний, роздріблений апарат зиміни не зможе якслід ділати в обставинах воєнної мобілізації.

Очевидно — заходи, щоб торговельну апаратуру в Польщі піднести до европейського рівня і застосувати до ролі, яку вона має грати у звязку з упромисловленням країни (про ці заходи читаємо теж м. ін. у пресі), — це одно, а тенденції підпорядкувати всю торговельну апаратуру бюрократичним чинникам — друге. Для того, щоб усправнити і піднести рівень торговлі ми не можемо пасти задніх, бо дійсно можуть прийти такі обставини, які вимагатимуть особливої сили і гарту також українського господарського активу. Тому до цих заходів повинен наш господарський актив поставитись уважно та взагалі старатись матеріяльно й фахово скріпнути настільки, щоб витримати всякі небезпеки.

В. Н—вич.

Дивна реклама у фаховому шкільництві.

(Надіслана стаття.)

Багато батьків старається тепер зорієнтуватись у шкільній справі, щоб вибрати для своїх дітей відповідний шлях навчання. І добре, що наша преса поміщує в таку пору статті, які інформують наш загал про цю справу. Але такі статті повинні містити **обективно-інформаційний матеріял** і не вагинати фактичного стану до потреб реклами.

Коли я прочитав статтю в „Ділі“ з 31. травня ц. р. під назвою „Освіта, якої потребує кожна жінка“, то спитав себе **„чи доцільна є така реклама?** Автор її слушно підкреслив **вагу фахового шкільництва.** Безумовно на фахову освіту молоді мусимо тепер класти величезний натиск. Але чому не інформувати при тому так, щоб направду зорієнтувати батьків про рід дотичної фахової школи чи взагалі про наше фахове шкільництво? Хіба треба в рекламі йти аж так далеко, як це робить автор згаданої статті?

Передовсім промовчує він чомусь дійсну назву школи, про яку пише. Він називає її „приватною жіночою фаховою гімназією“, „одинокою під цю пору крім купецької“. А фактично називається вона „Приватна жіноча кравецька гімназія“. Невже ж автор статті боїться, що кравецький характер гімназії — **кравецький** — відстрашить батьків від записування туди своїх дітей? Ми думаємо, що навпаки: родичі доцінюють вагу такого знання для дівчини, як кравецтво. Нащож тоді ховатись за загальну назву „фахова“, як це не є ніяким окресленням **типу** гімназії?...

А тепер дальше: читаємо в статтейці, що в цій гімназії **„вчать із фахових предметів: кравецтва, бухальтерії, товарознавства, писання на машині, куховарства й домашнього господарства“.** Далі довідуємось, що „перед кількома роками шк. кураторія затвердила для школи власну комісію для іспитів, що дають право працювати в даному фаху“ (а в якому, шан. автор теж чогось виразно не говорить, гейби соромився).

Автор цих рядків орієнтується дещо у фаховому шкільництві, але, далебі, щось йому важко окреслити такий тип школи, де вчать і кравецтва і бухальтерії (забув мабуть автор статті додати, що це бухальтерія для ремісників) і **товарознавства** (теж не сказано, що того, яке дотичить тканини), і писання на машині. Це щось гейби новий тип школи кравецько-адміністраційно-купецько-господарський!

Хоч українське фахове шкільництво назагал ще не розбудоване так, як треба, проте маємо вже навіть у Львові кілька фахових шкіл, крім того теж у Станиславові, Яворові, Стрию, Черниці і інших місцевостях, з новим шкільним роком теж у Перемишлі (торговельний жіночий ліцей). Кожна з цих шкіл має свій означений обсяг навчання („тип“). Отож годі орудувати сьогодні загальним словом „фаховий“, коли говоримо про означені школи, не згадуючи, що за цим словом криється. Бож то суттєве і засадниче при виборі батьків та молоді.

Один із батьків.

З нашої кооперації.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ РЕВІЗІЙНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

XXVI. Загальні Збори Ревізійного Союзу Українських Кооператив відбудуться в днях 30. 6. і 1. 7. ц. р. в салі Музичного Т-ва ім. Лисенка. Наради Загальних Зборів почнуться першого дня пленарним засіданням в год. 9.30—13.30. На цім засіданні будуть виголошені звідомлення з праці РСУК і вибрана комісія-матка. Друга частина нарад Загальних Зборів буде відбуватися на комісіях: видів, комісії буджетовій і комісії-матці того самого дня пополудні і евент. чергового дня до 12 год. На другім пленарнім засіданні другого дня пополудні будуть приняті до відома звідомлення, ухвалені резолюції поодиноких комісій, ухвалений буджет, відбудеться вибір 6 членів Ради і 2 заст., контрольної комісії і т. д.

ЗАОЧНЕ НАВЧАННЯ КООПЕРАЦІЇ В 1938 Р.

В 1938 р. вписалося на заочн. кооперативні курси, що їх веде РСУК 293 осіб, з чого на курс книговодів закупочно-збутових кооператив 87, на курс для книговодів кредит. кооператив 17, на курс книговодів молочарських кооператив 17, на курс для крамарів 142, для справників і членів Н. Рад 27 і на курс кооп. освідомлення 6. Крім того було 46 осіб вписаних на гуртовому навчанні курсу кооперативного освідомлення. Закінчило курси в 1938 р. 121 осіб. Устний іспит з курсів здало 54 учасників. Рада РСУК постановила на 1939 р. обовязковий дошкіл всіх крамарів на заочних кооп. курсах.

ДАЛЬШІ ПОКАЗИ ФІЛЬМИ „ДО ДОБРА І КРАСИ“.

Після одномісячної перерви почала українська кооперативна фільма „До добра і краси“ свій дальший обїзд по краю. На першу чергу пішли більші села львівського повіту. І так висвітлено фільму 14. 5. в Рудні, 19. 5. в Миклашеві, 21. 5. в Підберізцях, 23. 5. в Глуховичах, 24. 5. в Сороках, 25. 5. в Пикуловичах, 26. 5. в Яричеві, 28. 5. в Зашкові, 29. 5. в Граді, 30. 5. в Грибовичах, а дальші покази намічено: 2. 6. у Рясні Руській, 3. 6. у Запитові, 4. 6. Сороки Львівські (другий раз), 6. 6. Германів, 7. 6. Чижиків, 8. 6. Гаї, 10. 6. Збоїська, 11. 6. Ремезів. На другу половину червня фільма переїздить у рогатинський повіт. Фільма тішиться всюди по селах великою фреквенцією і виконує своє завдання з повним успіхом.

—o—

Господарська всячина.

— **Повінь,** яка навістила Польщу (також і місцевости на нашій етнографічній території), дала тому польській пресі до поважних міркувань. „Ґазета Польска“ з 25. травня помістила передову, в якій каже, що **гроші на регуляцію рік мусять найтись.** Треба зощадити частих матеріяльних втрат від повені. Сміла політика великих інвестицій є найощаднішою і найпередбачливішою політикою.

— **Воєвідська Рада Станиславівщини висвигнула низку господарських постулятів,** затверджених воєводою. Між ними такі справи: відновити дирекцію залізниць у Станиславові, розділити львівську дирекцію державних лісів і створити окрему у Станиславові, теж саме з дирекцією почт і телеграфів, врегулювати Дністер і получити його з Вислою, кредити для електрифікації і для приватних господарських станиць. Це все, **щоб піднести торговлю і промисл** на терені цього воєвідства.

— В західній Польщі щораз більше лунають заклики **до бойкоту німецьких товарів і крамниць.**

— Поляки, слідом французів, пропагують, щоб **споживачі не відтягались від нормальної купівлі** потрібних їм артикулів. „Консументи! Бути корисними для краю — це значить купувати!“ Такі і подібні гасла є на сторінках франц. газет.

— То, що Банк Англії заповів зворот німцям **5 міл. фунтів штерл.** з чеського золота, викликало широкі коментарі в пресі держав т. зв. демократичного бльоку. Не зважаючи на те, що Банк Англії робить це з доручення Банку Міжнар. Виплат у Базилеї, який цю золоту здепонував у Банку Англії (а не скарб б. чехо-сл. республіки), деякі газети сильно атакують за це Банк Англії. Мовляв — для збереження свого престіжу він дає німцям засоби для зброєння.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ“, що її видала „Просвіта“ в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її якстій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Відгомін промови Молотова в европейській пресі.

АНГЛІЯ.

„Таймс" стверджує, що погляди совітського премієра однозгідні з тими, що їх висловлено в ноті до Англії. На думку „Таймса" найбільші труднощі на шляху до порозуміння між урядами англійським, французьким та совітським мають далі психольогічний характер. Не можна навіть подумати — пише „Таймс"— щоб до такої великої країни, як Росія, можна було ставитися інакше, як на правах рівности. Від Росії ніхто не вимагав нічого такого, чого Англія зі свого боку не була готова зробити. Ніяка країна не була колинебудь більше рішена на акцію, як сьогодні В. Британія, і то навіть на військову акцію, якби це виявилося необхідне. Шефа совітських збройних сил запросили до Англії, щоб особисто переконався, що Англія робить та до чого вона готова.

„Йоркшайр Пост" пише: Британській дипльоматії і державним мужам йде проте, щоб редакція пакту мала те саме значіння для обох сторін, бо на випадок потреби його треба було б пристосувати швидко і без проволоки. Але можна правильно замітити, що ходи без прецеденсу, які зробила В. Британія і ходи, які тепер підготовляють — це свідоцтво остаточного скристалізування поглядів В. Британії та її рішення.

„Дейлі Телеграф" стверджує, що хоча в переговорах виринають ріжні і поважні труднощі, вони не повинні бути непереможні. Загальне враження, яке залишила промова Молотова таке, що російський уряд щиро прагне порозуміння і фактичного заанґажувався у фронті проти агресії. Коли-ж Молотов має деякі сумніви, то шкода що Пятьомкін не приїхав до Женеви, де був би у зустрічі з Галіфаксом переконався, що Англія рішена виконати щодо букви свої зобовязання.

„Дейлі Геральд" пише, що промова Молотова була обережна та що він не зобовязався виразно. Молотов ані не прийняв британсько-французьких пропозицій, ані теж їх не відкинув. Ця промова — це доказ, що совітський уряд все ще студіює пропозиції.

„Дейлі Мейл" стверджує, що тон промови Молотова був до деякої міри несподіванкою, бо в деяких колах гадали, що московський уряд без вагання прийме англійсько-французьку пропозицію.

ФРАНЦІЯ.

„Ле Тан" гостро характеризує промову Молотова застерігаючись щодо методи виявляти прилюдно арґументи, яких зацікавлені уряди уживали в часі переговорів. „Тан" висловлює переконання, що московський кабінет намагається витягнути можливо якнайбільше користей для себе з теперішніх обставин, які дають Росії нагоду вернутися до концерту европейських великодержав.

„Пті Парізієн" висловлює жаль, що промова Молотова не влекшить завдання, англійської та французької дипльоматії. Хоч у промові було бажання створити спільний фронт проти агресії, то в ній була деяка безцеремоніяльність, яка підкреслювала ріжницю поглядів, хоч ця ріжниця не основна.

„Ексцельзіор" підкреслює, що в Парижі і Льондоні після тієї промови не мають сумніву щодо того, що переговори доведуть до заключення договору, але треба ще мабуть буде довшої дискусії у византійському характері і цілої низки торгів.

„Ле Попілер" зазначує, що всупереч надіям, які недавно сформулював Чемберлен, розбіжність між Льондоном і Москвою є далі. Розголос, який тим труднощам надав Молотов і формула, якою він ці труднощі схарактеризував є теж того роду, що не влекшать фіналізації договору. Але є надія, що шляхом дальших зусиль усе дасться якось скласти.

ІТАЛІЯ.

„Джорнале д'Італія" стверджує, що та промова, якої з тривогою чекали в Парижі і Льондоні, викликала на Заході нове гірке розчарування, бо не проголосила заключення союзу, який замкнув би перстень окруження, але виявила труднощі, які існують між Росією, Францією й Анґлією.

„Трібуна" коментуючи промову Молотова пише, що вона принесла розчарування англійським капіталістам та імперіялістам. Але це не значить, щоб раніше чи пізніше не дійшло до пакту між Анґлією та Совітами, але атмосфера, в якій родиться нова політична ситуація, не запевнює Франції й Анґлії тієї безпеки, яка мала закріпити ґеґемонію тих держав над Італією і Німеччиною.

ШВЕЦІЯ.

Всі шведські щоденники подали широкий зміст промови Молотова. **„Ніа Даґліґт Аллеганда"** в редакційному коментарі пише, що все-ж Совіти більше йдуть на руку Англії і Франції, як досі. Що торкається гарантій для балтійських держав, то вони поставили б під знаком запиту їх невтральність. Заяву Молотова в справі Аляндських островів совітська преса уважає за доказ неґативного становища Совітів до справи ремілітаризації островів. Часопис заявляє, що не вважаючи на останні зміни в Европі, ціль ремілітаризації Аляндських островів не змінилася. Ця ціль — це невтральність, яку можна оборонити тільки власними силами.

З польського життя.

Міністер віроісповідань та освіти запросив на пятницю 2-го червня ректора, проректора і всіх деканів львівської політехніки на конференцію у справі останніх подій.

На засіданні преставників математично-природничих виділів університетів, що відбулося 31-го травня ц. р. в міністерстві освіти, устійнили остаточний текст проектованого розпорядку про реформу іспитів та студій на тих виділах.

У вольштинському та вжесінському повіті впав град, який зробив багато шкоди. Селяни косять останки жита, щоб мати бодай трохи паші. У селі Влопашовиці падали грудки леду величини курячих яєць.

Надзвичайний посол і повновласний міністр Бразилії Йоакім Евляліо до Насціменто Сільва склав у четвер на торжественній авдієнції свої документи президентові держави.

Польський Пен-Клюб признав сьогорічну нагороду за переклад з польської літератури литовському письменникові Фабіясові Неверавіціюсові за цілість перекладної діяльности й особливо за „Мужиків" Реймонта.

—o—

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ УРЯД НЕ ЗМІНИТЬ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ.

БРЮССЕЛЬ, ПАТ. Промовляючи на засіданні комісії закордонних справ палати депутованих премієр Пієрльот заявив, що його уряд продовжуватиме закордонну політику попередніх кабінетів. Відповідаючи на запити премієр заявив, що з Голяндією нема ніяких переговорів у справі військового союзу між обома державами, хоча взаємини з тією державою дуже добрі.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

„БУДЕМО БОРОТИСЯ ДО ОСТАННЬОЇ КАПЛІ КРОВИ".

РИГА, ПАТ. В часі одної зі своїх останніх подорожей по Латвії президент Ульманіс сказав, що на питання, що було би, якби ворог перейшов границі Латвії, можлива тільки одна відповідь: будемо боротися до останньої каплі крови. Президент додав: Віримо, що війни не буде, але якби до неї прийшло, знатимемо, що робити.

—o—

АЛЬБАНСЬКА МІСІЯ.

ТІРАНА, ПАТ. В четвер відплила з Дураццо до Італії альбанська місія, складена з премієра, трьох членів уряду і трьох вищих старшин, яка має вручити в Римі ухвалу уряду в Тірані про влучення альбанських збройних сил до італійської армії. Одночасно відїхав до Риму амбасадор ґен. Джакомоні.

ВИБОРИ ДО РУМУНСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. В четвер відбулися в Румунії вибори до палати послів, що згідно з новою ординацією складатиметься з 258 послів, що репрезентують три основні ґрупи: хліборобську, промислову, торговельну та індивідуальні фахи. Управнених до голосування було 2 міліони. Голоси підрахують щойно в пятницю. У пятницю відбудуться вибори до сенату.

КИТАЙСЬКА ОФЕНЗИВА.

ШАНҐАЙ, ПАТ. Згідно з вістками з китайських джерел, китайська офензива у провінції Гупеі розвивається успішно. Райтер повідомляє, що японське військо буцімто відступає в напрямі Інґеґен (85 миль на північ від Ганкав) і до Кінґшва (90 миль на захід від Ганкав).

5-ГО ЧЕРВНЯ МИНАЄ РЕЧИНЕЦЬ ВПЛАТИ ДРУГОЇ РАТИ ПОЗИЧКИ ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ.

ВАРШАВА, ПАТ. Дня 5-го червня минає речинець вплати другої рати Позички Протилетунської Оборони. Хто субскрибував позичку і вплатив першу рату, обовязаний у призначеному речинці вплатити чергову рату. Успіх позички буде повний, коли платники точно притримуватимуться речинців рат.

—o—

По широкому світі.

Президент Рузвельт видав заборону велики[м] кораблям без спеціяльного дозволу плавати близько Пірль Гарбур на Гаваях.

Мексиканський летун Франціско Сарабія перелетів з Мексика міста до Ню-Йорку за 10 годин і 48 хвилин без ніякого причалу по дорозі. Віддаль між тими містами — 3.760 кільометрів.

Представник японського міністерства закордонних справ Гаімушо заявив журналістам, що Японія рішилася визнати словацьку державу.

Англійська королівська пара має вернутися до Англії 22-го червня на чердаку „Емпрес оф Австралія".

В італійській провінції Романія вже довго падуть дощі, внаслідок чого вода залила, вже 3 тисячі гектарів управної землі. Зливні дощі зробили багато шкоди. Вода залила поля також в околиці Перуджії, де прибула ріка Тибр.

Югославянський міністр комунікації Спас[ич] приїхав до Будапешту.

Японська влада арештувала полк. Хрістофа Спіра,, військового аташе при англійській амбасаді в Чункіні. Невідомо, яка причина арештування, але здогадуються, що полковник оглядаючи китайські боеві лінії перейшов через помилку за японську лінію.

Недалеко Падуї, в Італії, впав тримоторовий бомбовик. Залога складена з 5 осіб згинула на місці.

Данському королеві і парляментові представили в четвер до ратифікації пакт неагресії з Німеччиною. Міністер закордонних справ Мунд заявив, що метою Данії є зберегти взаємини повні довіря з усіма ґрупами держав.

До Тунісу прилетів літаком по дорозі до Франції цісар Аннаму. Після військової ревії і сніданння цісар відлетів у дальшу дорогу.

В дорозі зі Злучених Держав причалив у Лізбоні водолітак „Атлянтік Кліппер".

Велику пожежу лісів у Норландії (північна Швеція) після триденної рятункової акції з участю війська опанували в четвер вполудне. В ріжних околицях Норляндії згоріло до ... гектарів лісу.

Близько місцевости Чінчеа в департаменті Клюж, автобус упас у пропасть. Один подорожний вбитий, 19 ранених.

Шеф німецької тайної поліції окремим декретом відібрав дебіт на терені цілої Німеччини краківському „Ілюстрованому „Курієрові Цодзенному" та цілій низці інших закордонних часописів, що пишуть про чеські справи.

Італійський міністр комунікації Бенні приїде 4-го червня ц. р. з офіційною візитою до Білгороду.

Німецький амбасадор в Анкарі фон Папен перелетів у четвер літаком через Білгород у дорозі з Берліна до Стамбулу. Він відкрив новий шлях „Люфтганзи", що веде з Берліна через Будапешт, Білгорд і Софію до Стамбулу.

До Неаполю приплив корабель „Ґрадіска" з транспортом 681 ранених і виздоровців з Еспанії.

У Льондоні затривожилися долею підводного човна „Тетіс", що поринув під воду і не виринув на означений час. У човні є 55 осіб залоги та 20 представників фірми „Камель Лерд" і інжиніри-знавці адміралції.

На італійському кораблі „Дука" відплив з Кадиксу до Італії еспанський міністр внутрішніх справ Серрано Сунар. На кораблі „Сардинія" відплило до Італії коло 40 еспанських старшин, що супроводять італійських леґіоністів.

Президент Рузвельт не покидає ліжка, має легку гарячку, внаслідок простуди.

Внаслідок терористичних нападів у Палестині у травні втратило життя 75 осіб, дістало рани 296.

У південно-східній частині Греції був ... кий землетрус, який все-ж викликав паніку серед людности.

В Німеччині беруть до праці не тільки ... ких робітників, але й чеських інжинірів.

—o—

ФРАНЦУЗЬКА ПОЗИЧКА.

ПАРИЖ, ПАТ. згідно з дотеперішніми обчисленнями субскрипція 5-процентової позички, замкнена 25-го травня ц. р. осягнула ... 10 міліярдів 600 міліонів франків, з того 6 міліярдів готівкою і 4 міліярди 600 міліонів ... скарбовими бонами.

Українське мистецтво на Вавелі.

Д-р Карло Естрайхер представив на засіданні Польської Академії Наук працю про малярську декорацію каплиці Гіньчі з Рогова в катедрі на Вавелі. Там відновлено тепер низку фресків з половини 15. ст., що показують сильні впливи українсько-византійського мистецтва. Малюнки представляють: Матір Божу на престолі, Ісуса Христа, фрагменти св. Дів і св. Мучеників та Різню Немовлят. Декуди елементи византійські получені з готицькими, що вказують на сильні українські культурні впливи в тодішній Польщі, що зрештою в поягайлонських часах було звичайною річчю.

Годиться згадати, що крім Вавелю, де ще є інші малюнки з українськими написами, українські майстри виконали колись цілу серію поліхромій у Вислиці, Сандомирі й Люблині, які представляють для українського мистецтва величезну вартість, бо нпр. на галицьких та волинських землях такі памятки староукраїнського мистецтва не збереглися.

—o—

Протест еміґраційного уряду УНР проти анґльо-совітського пакту.

Нас повідомляють з Женеви, що голова уряду УНР В. Прокопович вислав на руки льорда Галіфакса, заступника Англії в Союзі Народів, лист з протестом проти заключення нового пакту з Совітами. В цьому листі вказано на жахливе становище України й інших поневолених червоною Москвою націй та на те, що Совіти фактично тримаються виключно при допомозі Европи і полишені на самих себе безперечно незабаром загинуть. Уряд У. Н. Р. просить уряд Великобританії звернути увагу на отсі факти: Совіти через посередництво Комінтерну намагаються викликати війну в Европі, щоб викликати світову революцію. Україна та інші поневолені нації СССР у збройному конфлікті виступлять у кожному випадку проти Совітів. Україна не визнає ніяких пактів, які Совіти можуть заключити в її імені.

(Офінор.)

Далі розвязують українські установи.

БЕРЕЗІВЩИНА.

Березівське староство рішенням з дня 8. травня 1939 р. до ч. Поль. 6-70/39 розвязало кружок „Сільського Господаря“ в селі Володжі пов. Березів на основі ст. 16 і 41 розпорядку Президента Польщі з дня 27. X. 1932 р. про товариства (Д. З. ч. 94 поз. 808), бо „кружок не лише переступає постійно устійнений статутом обсяг діяльности, але також голошенням сепаратистичних гасел ширить ненависть до держави та польського громадянства і тому загрожує безпеці, спокоєві та публичному ладові“. Згадане рішення негайно викональне.

Виділ кружка вніс відклик від цього рішення до воєвідства.

Німецька преса про совітсько-анґлійські переговори.

БЕРЛІН, 1. 6. ПАТ. Тутешні політичні кола слідкують із напругою за ходом чергових британсько-совітських переговорів. Німецьку прилюдну думку інформують у тому напрямі, „що Англія подалася перед Москвою“. Велика Британія — пишуть німецькі часописи — покорилася перед Москвою. До того приневолив її безмежний егоїзм та повне незрозуміння життєвих потреб інших народів.

„Нахтаусґабе“ пише між ін. у статті під нагол. „Нова англійська хороба“, що Англія хоче зробити з англійської імперії фундамент під всесвітній союз народів яким, очевидно, кермувала би Англія. Це на думку того часопису, є виявом найяскравішого англійського імперіялізму.

Кара за проповідь на Личаківському цвинтарі.

Як ми вже у вчорашньому числі повідомляли, старостинський суд покарав о. **д-ра Гриньоха** гривною 2.000 зол. за проповідь на Янівському цвинтарі. Сьогодні, 1. ц. м. відбулася у львівськім городськім старостві старостинська розправа проти другого проповідника, **о. Івана Миронюка**, якого покарали теж гривною 2.000 зол. із заміною на 2 місяці вязниці, на випадок нестягальности, за те що о. Миронюк на Личаківськім цвинтарі „підбурював у своїй проповіді та виявляв нехіть до польської держави“.

Очевидно о. Миронюк відкликався від старостинського рішення до окружного суду.

З листів до Редакції.

До Хвальної Редакції „Діла“
у Львові.

В листі до Хв. Редакції з 8. 11. 1937, поміщеному в „Ділі“ з 13. листопада 1937, написав я таке:

„У відповідь п. д-рові Кир. Черлюнчакевичеві, який надіслав до Редакції „Діла“ дня 29. жовтня п. р. теж вияснення до безсторонньо реферованої в „Ділі“ з 14. жовтня ц. р. справи мого процесу з Духовною Владою, додаю отсе: Не хочу входити в подробиці моєї прикрої справи, бо вважаю, що спірні справи між священиком і Духовними Властями не слід вияснювати на сторінках часописів. Хочу лише згадати, що п. д-р Черлюнчакевич „забув“ додати ось що: Св. Конгреґація Східної Церкви у відповідь на мій рекурс проти декрету „Максіма Кура“ повідомила мене, що моєї справи не вдалось вирішити адміністраційним шляхом і відослала мене на дорогу духовного суду, що я дійсно зробив. Щож торкається нафтових доходів заперед 17. 3. 1934 р., то вони були нормовані моєю заявою перед інституцією, але лише при старому нафтовому контракті. Опісля в 1926 р. новим контрактом до ч. реї. 120062, затвердженим Преосв. Єписк. Ординаріятом, розділено нафтові доходи так, що конечночасний парох діставав 7% брутто, закладовий маєток парохії 3%, а „Єпархіяльна Поміч“ 5%. Доходи з 3% і 5% брутта відсилала фірма просто до рук Єпископської Консисторії. Якщо Духовні власти були б респектували цей контракт, що його самі затвердили, то з певністю не було б прийшло до тих прикрих відносин, які нині настали“.

Отсим відкликую повищий лист та за висказані в ньому слова, якими зробив прикрість Духовним Властям, перепрошую і додаю, що на основі підписаної мною заяви дня 29. 8. 1919, себто в день інституції на пароха, я повинен був віддавати всі нафтові доходи, що припадали на уділи брутто згідно з контрактом для кожночасного пароха, на річ Єпархії чи пак Єпархіяльного Фонду. Коли-ж я цих обовязків в останніх двох роках у цілости не виконав, я дістав декрет амоційний.

О. Іван Ліщинський.

Борислав, 25. 3. 1939.

НЕСТОР В. РІПЕЦЬКИЙ.

Будда з червоними очима.

I.

Його малу, невиразну постать знали ми добре. Навіть у найбільшій юрбі відразу відрізнялося його кучеряве, коротко обстрижене волосся, його дрібні, несміливі кроки, жовтий, аж широкий плащ, що він його розмахував руками на боки. На перший погляд відчували, що він не з цієї землі. Це видно було із його кроків, що він ставляв їх якось непевно, немовби боячись твердше ступити на нашу землю. Цю чужість відчували люди в погляді його скісних, глибоких очей, що ніколи не зупинялися на якомусь предметі довкілля, а завжди дивились понад юрбу, далеко, там де наш зір не міг сягнути. Цю чужість вкінці помітно було і в його мові, в причастій. Пробивалась ця чужість навіть в акценті якомусь дивному і непевному, в інтонації його тонкого і трохи шипучого голосу.

Він ходив убраний як і ми всі, хіба, що часом кольори ним уживані вражали наше почуття естетики, головно коли він убирав ясно-зеленого кольору одяг, до того взував червоні півчеревики і вбирав чорну краватку, що завжди з'їздила непослушно на бік, і наче не хотіла завязатися за вимогами моди: на великий, грубий гудз. Крім того його плащ відбивав докладно його вдачу. Плащ його був жовтий і за широкий, зовсім не подібний до інших плащів. Наш приятель ніколи не запинав його, тільки так, із розстібненим, проходив вулицями міста. І байдуже було йому, чи на дворі літо, коли ми ходили в самих одягах, а навіть без блюз, чи сніг ліпив і під ногами тріскотів мороз, а ми одягали наші бараниці; він усе не розставався із своїм жовтим, широким плащем.

Принаймні раз у тиждень ми зустрічались в нього. Його мешкання було розкішне, прибране оригінальними і, великої мистецької вартости штихами, граворами. На столиках лежало у нього багато коштовних дрібничок, а під портретом стрункої та чорноволосої японки заєдно димилися якісь таємні, дуже запашні кадила. Він сам заварював чай, що був запашний і ми пили його без цукру; сам отвирав бляшані пушки із смачними консервами; сам накладав нам на мисочки, на малі, жовті, як його обличчя глиняні тарельчики, високі гори грубого й соковитого рижу, що його ми старалися їсти дерев'яними палочками. І сиділи ми при чаю мовчки. Випивали чай, їдали консерви, а щойно тоді, коли він із штудерної, коралями викладаної коробки виймав запашні та опянливі цигарки, щойно тоді зачиналися розмови. Розмови у нас провадились притишеним голосом, майже шепотом; дим із папіросок снувався довгими пасмами по кімнаті, зливався із жовтими пасмами, що підіймалися з малого вівтаря і важкими котярами нависав перед вікнами. Наш приятель залюбки говорив про свою батьківщину, про розквітлі острови далекої Японії, з примкненими очима говорив часом про малих, дрібних японок, а ще часом читав нам свої вірші. Вони були такі як і він сам. Повні якогось невловленого чару, що його ми зрозуміти не могли, могли тільки відчувати. І гарно і скоро минав нам час. Ми так звикли до нашого приятеля, що попросту не могли уявити собі, як ми могли б із ним розстатися. Чимраз більше він привикав теж і до нас, чимраз більше і щиріше говорив, чимраз менше ми були для нього представниками ворожої, незрозумілої для нього і дикої білої раси, а ставали його приятелями. О, приятелем нашого Рашіо не легко було стати!

Одного вечора, було це ранньою весною, коли за вікнами його кімнати рясним снігом обсипалися вишні, і через вікно вливався весняний, солодко-опянливий запах, і ми вперше замість чаю пили міцний рижовий напій, Рашіо [illegible] туфлях и пишно розмальований альбомик і сказав:

— Це... моя книжка...

І більше ні слова пояснення не додав тільки поставив перед нами альбомик і спокійно сів у свому фотелі, закрив очі й пускав великі клуби диму.

Я прочитав.

„В моїй кімнаті пахне тушем
і пересохлим цвітом вишні
І в дивній чужині я тужу
за моїм островом колишнім“

(Далі буде).

Вибори до міської ради в Дрогобичі.

З кол Українського Національного Виборчого Комітету в Дрогобичі дістаємо такий допис:

Вибори до міської ради в Дрогобичі 25. V. покінчились релятивним успіхом для українського стану посідання: супроти дотеперішніх 6 мандатів у раді українці здобули тепер 5. Ці вибори — настільки характеристичне для сучасних відносин політичне явище, що годиться присвятити їм особливу увагу.

По українському боці станули до виборчої кампанії дві організації. Український Національний Виборчий Комітет, покликаний Організацією Українців міста Дрогобича (листа ч. 1) і т. зв. Обєдниний Виборчий Комітет, зложений з представників неіснуючої на тутешньому терені У. С. Р. П., недіючої тут досі У. С. Д. П., Дружини кн. Ольги, яка як політична організація нараховує тут кільканацять жінок і Ф. Н. Є. (листа ч. 2).

Головним гаслом цього другого комітету стало знищення У. Н. Д. О на місцевому терені. Предсідник т. зв. Обєднаного Виборчого Комітету д-р Ільницький, недавній ще русофіл, опісля член У. Н. Д. О, тепер провідник місцевого Ф. Н. Є., заявляє прилюдно, що його прихильникам не залежить на тому, скільки мандатів українці здобудуть у виборах, 7 чи 1, тільки про те, щоб знищити У. Н. Д. О. Тому то довкола того виборчого комітету згуртувалися зразу всі розбиті, заховані досі в нетрах ліві, до крайно лівих включно, елементи, зліквідовані колись У. Н. Д.-ом. Вони то нагнали найдужчого вітру у вітрила того особливого обєднання і консолідації та доставили їм своїх найрухливіших агітаторів.

Ще на півтора місяця перед речинцем виборів місцевий парох, о. ігумен Бараник, що стоїть поза всякими партіями, піднявся спроби обєднати дві згадані виборчі організації і виступив з предложенням, щоб вони обі розвязались, і на їх місце повстав один Український Виборчий Комітет, у склад якого увійшли б усі заінтересовані політичні ґрупи на основі повної рівноправности, як це було у Львові. На це предложення погодився Національний Виборчий Комітет і висунув кандидатуру о. ігумена Бараника, як пароха, на голову майбутньої нової спільної виборчої організації, зате відкинув це предложення Обєднаний Комітет, даючи цим доказ, що йому ні на національній єдности, ні на висліді виборів зовсім не залежить.

Свою акцію повів Обєднаний Комітет небувалими ще досі у нашому громадянському житті засобами і методами. На виборчі віча скликувані Національним Виборчим Комітетом, приходили т. зв. фронтові дружинники і дружинники інтернаціоналу та силою не допускали до переведення нарад. А далі розлилася своєрідна пропаганда при помочі найбільш нікчемних клевет на провідних людей і кандидатів з національного табору. Не дадуться м. ін. окреслити ні не знаходять порівняння прилюдні виступи т. Ільницького проти особи о. ігумена Бараника. До речі, кандидатуру о. Бараника виставив Національний Виборчий Комітет в одній окрузі з огляду на те, що в останніх трьох каденціях завсіди засідав у міській раді представник нашої парохії, а далі й тому, що о. ігумен Бараник був досі головою Клюбу Українських Радних і на це, як визначний священник-громадянин, собі заслужив.

Взагалі виборчу боротьбу вів Обєднаний Комітет на клясовій платформі. Листа Національного Комітету називалася „листою буржуїв і ксьондзів“, або „листою панів“. Протилежна листа — „листою бідних людей“ або „робітництва“. Попалося тим панам і ксьондзам на всіх фронтово-соціялістичних зібраннях, розгнуздано всі найнижчі інстинкти маси.

В дні виборів аґітатори листи ч. 2. не перебирали також у засобах аґітації: видирали з рук по дорозі карти і давали інші, розсівали фальшиві вісти про резиґнації кандидатів і т. п.

В цих обставинах треба вважати успіхом вибір двох кандидатів У. Н. Д. О., д-ра І. Блажкевича й Осипа Будза.

Треба підкреслити, що вибір українського кандидата в окрузі V. п. Осипа Будза, є виключно заслугою Українського Нац. Виб. Комітету (листа ч. 1.), а зокрема кандидата дир. Новосельського. Т. зв. Виб. Об. Ком. не ставив навіть у тій окрузі своєї листи, а лиш у дні виборів в останній хвилинці розкинув картки з викресленим назвищем дир. Новосельського, і кільканацять таких карток знайшлося в урнах. І тому другий кандидат листи ч. 1., Осип Будз, також член У. Н. Д О., дістав кілька голосів більше, як дир. Новосельський, що очевидно не є ніякою невдачею листи ч. 1.

У своїй виборчій відозві завзивав т. зв. Об Виб. Ком. до боротьби за права української мови, а як цю боротьбу цей комітет розуміє, видно наглядно з його виборчих карток, де кандидати того комітету виписані по українськи в польській транскрипції д-р Смольніцкі, д-р Кобилецкі, Модрицкі, інж. Рудніцкі

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Понеділок, 3. червня 1889.

МИТРОПОЛИЧА ВІЗИТАЦІЯ.

„Впр. митрополит Сильвестер почав у суботу 25-го травня від громади Германова візитацію львівсько-загородського деканату. Нарід витає свого владику всюди з ентузіязмом. Всюди красуються тріюмфальні ворота і повівають ріжнобарвні хоругви.

ЦІСАРСЬКА ПІДМОГА.

„Для погорільців Підгайців жертвував цісар 3000 зр. підмоги“.

ПОВІНЬ В АМЕРИЦІ.

Ню Йорк, 3. червня. Страшна повінь навістила Пенсильванію. Вода залила місто Джонставн. Згинуло понад 10.000 людей. Шкоду нараховують на 25 мільонів долярів.

ПОДОРОЖ НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ.

Мадрид, 3. червня. Тутешня преса знову повідомляє, що цісар Вільгельм має загостити до Еспанії та Португалії.

БРАТ ПАПИ ЗАНЕДУЖАВ.

Рим, 3. червня. Брат папи, кардинал Печчі тяжко занедужав. Папа їздив до нього інкогніто у критому екіпажі.

НОВИНКИ

3
ЧЕРВЕНЬ

СУБОТА
Ст. ст. 21. травня 1939.
† Константина і Олени.
Лат. Кльотильди.
Сонце: схід — 3.19, захід — 19.26.
Місяць: схід — 21.05, захід — 5.12

Завтра: 4. червня. Неділя.
Ст. ст. 22. травня 1939.
Всіх Святих, Василя.
Лат. 1 Нед. по Зел. Святах
Сонце: схід — 3.18, захід — 19.27
Місяць. схід — 21.46, захід — .

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81. 1022 7—100

— **Концерт-академія в честь В. Барвінського.** На закінчення ювилейного циклю концертів у 30-ліття композиторської праці Василя Барвінського відбудеться в пятницю 2. червня ц. р. у великій салі Лисенка Концерт-академія. Початок в год. 8.15 вечором. Адреса для висилки привітів: Союз Укр. Проф. Музик, Львів, Шашкевича ч. 5. III. 1110 .—3

— **Дозволяємо собі пригадати** і звернути увагу на те, що в першій половині червня є завсіди найнижчі ціни масла. Той час найкраще надається на закуп масла до топлення на запас. Зокрема під теперішню пору вказаним є робити також більші запаси денних ... До тої ціли найкраще надається масло з „Маслосоюзу“, яке є гігієнічно вироблене і через те надається до довгого переховування. 49 52 —6

— **„На порозі нового життя“** — під таким наголовком організує Т-во Українських Студентів Католиків „Обнова“ у Львові, виклади для **абсольвентів (-ок) ліцеїв,** в днях від 5—8 червня ц. р. в салі Малої Семинарії (вул. Оборони Львова 3, дав. Сикстуська 39а). Початок викладів год. 18. 1117

— **Зарицька** поручає в Ямній, біля Яремча, вілля Русалка гарні, сонячні кімнати з цілоденним утриманням та поодинокі снідання, обіди і вечері дешево від 10. червня. За інформаціями звертатись до 10. червня: Львів, Молода Громада, Косцюшка 1а, від 10. червня Ямна. 1121 1-5

— **Подяка.** В імені своїм і товаришів звання, артистів української сцени, складаю щиру подяку кружкові „Союзу Українок“ у Львові Личаківської дільниці **на руки** голови Вп. Бережанської Іванни, що не жалував труду і допоміг мені впорядкувати й забезпечити могилу бл. п. Антонії Осиповичевої, артистки українського Театру, яка своє життя посвятила рідному мистецтву, провівши його у найважчих обставинах. — **Анна Юрчакова,** б. артистка українського театру.

— **В державному гуманістичному ліцею в Заліщиках** відбувся 15. і 16. травня ц. р. іспит зрілости. До іспиту допустили 19 кандидатів, між якими було 10 поляків, 5 жидів і 4 українців. Іспит здали всі. Зпоміж українців здали: Ковальчуківна Олена, Кречковський Любомир, Мандрусяківна Любов і Різниківна Параска; **у державному муж. ліцею у Стрию** здали іспит зрілости такі українці: А. Андрусейко, В. Хухла, Е. Фарина, З. Гринчук, К. Конрад, А. Кравчук; **у математично-природ. ліцею в Коломиї:** І. Недобийчук, А. Підвербецький, М. Семенюк, Р. Трутяк; **у гуманістичному ліцею в Городенці:** Р. Василишин, Д. Фелак; у II. державній гімназії в Самборі: С. Драгула, І. Юрчакевич, З. Вітрияк, П. Рогуцький і Е. Смик.

— **Україніка.** Великий швайцарський місячник у французькій мові „Маршаль“ помістив велику статтю про Україну з багатьома гарними фотоґрафіями. Автор дуже добре та докладно подав історію України та її відношення до інших словянських народів, зясував взаємовідношення між її-частинами, поділеними між сусідн. державами та правдиво описав становище українців під большевиками. При кінці зовсім несподівано додає, що Україна не може жити без Росії, таксамо як Росія без України. Не вважаючи на це і ще кілька подібних дурниць, стаття подає зрештою добрий інформаційний матеріял. (Офнор).

— **Українська малярська творчість XVIII. і XIX. в.** Заходом українського мистецького гуртка „Спокій“ у Варшаві п. П. Мегик виголосить в неділю 4. ц. м. в год. 5-ій попол. реферат п. н. „Фрагменти української малярської творчости XVIII. і XIX в.“ в домівці клюбу „Прометей“ при вул. Єрозолімській ч. 7 м. 11. Реферат буде ілюстрований чарівним ліхтарем.

— **Урядова парцеляція в чортківському повіті.** Воєвідський уряд у Тернополі оголосив конкурс — пише „Всхуд“ — на будову 55 хат з господарськими будинками і на будову криниць в Ягольниці пов. Чортків, де переводять „урядову парцеляцію“ на ґрунтах землевласника. „Урядова парцеляція“ полягає на тому, що ... польські кольоністи дістають від уряду готові будинки з криницями і 5—7-гектар... лами землі. В Ягольниці оселять на розпарцельованих ґрунтах землевласника 55 нових польських кольоністів.

— **Третій загальний спис** населення в Польщі відбудеться в 1941 р. При цій нагоді переведуть точний спис усіх промислових приємств і занять у Польщі. Ці дані візьмуть під увагу при індустріялізації Польщі.

— **Т. Ш. Л. організує 3.000 „пулкольоній“ в наших селах.** Підготовна акція у справі організації польських „летніх пулкольоній“ по ... селах у повному ході. Майже в кожному ... ті — пише „Всхуд“ — зорганізовані ... тові комітети, крім місцевих комітетів ... лах. Організаційну акцію передискутовано ... засіданні секретаріяту порозуміння польських суспільних організацій. Переведення цієї ... в життя передано Виділові ТШЛ, що ... енергійну працю. На терені львівського і станиславівського воєвідства ТШЛ організ... курсів для провідниць „летніх пулкольоній“ ... на терені тернопільського воєвідства в ... му повіті. Згідно з наміченим пляном ... „пулкольонії“ зорганізує ТШЛ в кожному ... де є „шляхта загородова“. „Всхуд“ пише, ... в 1939 р. слід би зорганізувати коло 3.000 ... ких „пулкольоній“. В 1939 р. у трьох ... ствах у Галичині було 2.088 польських „пулкольоній“ для 77.026 дітей від 4—12 р. ... що видано 559.177 зол. Пересічний кошт ... „пулкольонії“ сягає до 250 зол.

— **Страшне вбивство у Львові.** Біля... „Коперник“ Тадей Матіящак убив в четвер ... м. передполуднем у своїм помешканні при ... Тарновського ч. 105 свою наречену ... кравчиню Марію Кшечинську з Погу... кою був заручений від 8-ох років. По ... Матіящак написав дві прощальні картки ... ї тети Юлії Ромашко з проханням, ... поховали разом з нареченою та до ... теля „Янка“. Опісля пішов на Персенків...

кинутись під поїзд, але ніодин не переїздив туди вполудне. Схвильований Матіяшак вернувся з Персенківки до свого товариша шевця Дмитра Недпори, якому оповів про вбивство і попросив, щоб він відпровадив його до комісаріяту поліції. Недпора не повірив йому і побіг чимшвидше до помешкання Матіяшака, де застав на ліжку нагу Кшечинську з підрізаним горлом. До помешкання прибув негайно лікар, але ствердив уже лиш смерть Кшечинської. Матіяшак зізнав, що його наречена, яку він дуже любив і яку вбирав за важко запрацьований гріш, знайшла собі в останніх днях нового хлопця і рішила покинути свого нареченого. Коли ніякі прохання не помогли — Матіяшак рішив убити свою наречену і тому запросив її до свого помешкання, де дійшло до страшної трагедії. Поліція арештувала вбивника.

— **Львівська хроніка**. У трамваю ч. 2 невідомий злодій витягнув з кишені А. Арабського портфель з особистими документами. — При вул. 3. Мая авто наїхало на віз М. Дороша, який впав з воза і потовкся. В Єзуїтськім городі невідомі напасники напали на Станислава Червінського та Й. Маршалка, які переходили туди з жінкою в середу вночі і побили обох, забрали їм їхню товаришку і відійшли. — Директор міських музеїв у Львові д-р О. Чоловський відійшов з днем 1. червня ц. р. на емеритуру.

— **Процес за вивіз муки з млина**. У городськім суді в Мостиськах почався сензаційний процес проти місцевого млинаря і 36-ох товаришів за вивіз муки з млина без опечатання мішків бандеролями скарбового уряду.

— **Краєва хроніка**. По переїзді особового поїзду Чортків-Бучач почав горіти залізничий міст на ріці Стрипі в Нагірянці пов. Бучач. Вогонь повстав від розпаленого кусника вугілля, що випав з льокомотиви. Пожежу вгасив залізничий сторож при допомозі робітника. Шкода незначна. — На полях у Дібриві пов. Рогатин знайшли тіла наречених: 20-літньої Н. Заверухи і 20-літнього П. Романова. Біля них лежав кріс з двома вистріленими набоями. Тлом трагічної смерти було те, що обоє не могли одружитись. — У Попрцях пов. Рудки згоріли будинки Михайла Несторака. Шкода сягає .500 зол. Причина пожежі невідома. — В околиці Заліщик упав 22. V. зливний дощ із градом величини курячого яйця, який знищив усі засіви й городовину в Дзвинячі, Бедриківцях і Дуплисках та частинно в Добровлянах, Нижаві та Іваню Золотім. Шкоди сягають подекуди до 80%.

— **Вибух газу у школі**. У малій місцевости під Акрон-Бербетавн у стейті Огайо у Злучених Державах дійшло до катастрофального вибуху газу, що його вживали до огрівання. Вибух знищив зовсім шкільний будинок. Зпід звалищ будинку витягнули 53-ох ранених дітей і 4 дорослі особи.

— **Землетрус у Греції**. На Пельопонезі відчуло населення минулої ночі землетрус. В околиці Калябріта кілька домів ушкоджених. Жертв у людях не було.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ПЕРЕХОВУВАННЯ НЕЛЕҐАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Перед окружним судом у Бережанах відбувся 24. травня ц. р. процес проти 17-літнього Петра **Сяна** і 19-літнього **Данила Біляка** з Рашкова, пов. Підгайці за провину зі **ст. 155 § 2** к. (за переховування нелеґальної літератури). Підс. Сяно признався, що знайшов на дорозі 12 заповідей українського націоналіста, що їх по переписанні поклав до книжки, яку позичив опісля підс. Білякові. Поліціянти, слухані як свідки, зізнавали згідно з актом обвинувачення. Суд засудив підс. **Сяна на приміщення в поправному заведенні, а** підс. **Біляка на 1 рік в'язниці**. Трибуналові проводив віцепрезидент **Должицький**, обвинувачував прок. **Вежбіцький**, боронив адв. д-р **Ф. Коковський**.

МОРАЛЬНЕ БАГНО ПЕРЕД СУДОМ.

Перед трибуналом окружного суду Львові почався 1. ц. м. сензаційний процес, що розкриває страшне моральне багно. На лаві підсудних засіли: **д-р Генрих Рапапорт за знасилування молодих** дівчат і три молоді „інтеліґентні" жінки: 18-літня **Степанія Крачковська**, б. гімназійна учениця, 24-літня **Евгенія Берґова**, жінка приватного урядовця та **Ірина Фогельзінґерівна** — всі три за злочин зі ст. 209 к. (тягнення доходу з неморальних вчинків).

Що каже акт обвинувачення?

Підс. Степанія Крачковська ходила до осени 1938 р. до одної з приватних польських гімназій, в якій минулого року склали іспит зрілости дві польські студентки, яких недавно засудив суд по 2 тижні арешту за крадіж на балі в січні ц. р. Ст. Крачковська, донька середньозаможніх батьків не дуже „заглядала" до книжки, але зате дуже любила ходити на проходи з мужчинами, яких принагідно пізнала. Тому вже в 1937 році як 16-літня дівчина „втратила невинність" і від того часу почала падати щораз то нижче, аж діждалася, що в листопаді 1938 р. викинули її з гімназії у звязку з анонімами про її неморальне життя. Від тоді „крутилася" по вул. Академічній, пізнавала ріжних мужчин, яким представляла опісля свої товаришки і намовляла їх до любовних пригод. Ось так у сіти морального багна попало 8 її товаришок, за що Ст. Крачковська діставала винагороду безпосередньо від мужчин, або забирала частину грошей від своїх товаришок.

Підс. Берґова теж закидала сіти на свої товаришки. Цілими днями пересиджувала в цукорні „Гель", де пізнавала ріжних мужчин, яким представляла опісля молоді свої товаришки чи приятельки. Берґова приводила до помешкання „багатих мужчин" молоді жінки і за це діставала винагороду „залежно від ґатунку спровадженого тіла" — каже акт обвинувачення. В цукорні „Гель" „працювала" таксамо Ірина Фогельзінґерівна, яка пізнала там Берґову й опісля з нею спільно вишукувала „нові жертви". Її чоловік вірив, що вона дуже вірна його жінка. В цукорні пересиджує тому, що торгує сахариною. Батьки підсудних дівчат теж були переконані, що їх доньки це примірні дівчата.

Одним з „багатших панів", які приймали у своїх „ґарсонєрах" молоді дівчата чи жінки, був підс. д-р Г. Рапапорт. В його трикімнатній „ґарсонєрі" при вул. Вроновських ч. 6 діялись — каже акт обвинувачення — правдиві оргії. Майже щодня було в нього кілька жінок. Його асистентом при оргіях був його приятель адвокат С. Рапапорт обіцював своїм жертвам панчішки, перфуми, боа чи добру посаду, а якщо молоді дівчата „не годилися" розпивав їх і тоді використовував нагоду або силоміць знасилував їх. Так було з трьома жінками: Антоніною Р., Фльорою Л. і Галиною К. Підсудний зізнавав у слідстві, що всі жінки віддались йому добровільно.

По відчитанню акту обвинувачення суд рішив вести далі розправу при замкнених дверях. На судовім коридорі ходили вчора молоді жінки і дівчата, елеґантно убрані, напарфумовні, які зізнавали як свідки. Не видно було в них ні збентеження ні встиду.

З кіна.

КІНО ПАЛЯС: „КРИК ВУЛИЦІ".

Дія відбувається в Мароко, в одному із більших міст. Бачимо вузькі вулички з домами і шиночками, де мешкає і переходить з дня на день товариство вуличних дівчат і моряків. На тлі вічно метушливої юрби і праці у пристані зарисовується цікава постать молодого магометанина-безділльника, що живе з оповідання казок дітям і мешканцям міста. Вражений красою одної француженки, що живе в тій дільниці, він закохується в ній і намовляє її покинути легке життя, щоб жити разом над берегом моря у його батька, торговця морськими губками. Молодий закоханий магометанин, довідавшися, що має стати батьком хоче забезпечити своїй жінці вигідне життя і вибирається у небезпечну морську подорож на ловлю губок. Залишена ним дівчина, знайомиться випадково з багатим ученим, що приїхав на розкопи і за помовою своєї приятельки, щоб забезпечити свому синові кращу будуччину, виїзджає до Парижа, де стає жінкою багатого француза. У середовищі Парижа фільма набирає характеру кримінальної історії з досить складною інтриґою. Вона призначена для аматорів сильно драматичних сцен, що не рахують на геппіенд. В головній ролі Вівіянна Романс.

Д-р Олександер Брікнер.

24. травня ц. р. помер у Берліні у 83. році життя професор університету д-р Олександер Брікнер, що довгі роки займав там катедру славістики. Він походив з німецької урядничої родини в Галичині (його батько був скарбовим урядовцем у Тернополі). Молодий Брікнер відбував студії у львівському університеті, де **йому помагали наші професори університету**: д-р Омелян Огоновський — фільольоґ і д-р Ізидор Шараневич — історик, вказуючи йому напрямні наукових дослідів, що й видно у перших його працях, на підставі яких він габілітувався у львівському університеті з 1877. р. Це знаю від самого пок. професора д-ра Омеляна Огоновського, що оповідав мені у вісімдесятих роках минулого століття також про те, як д-р Олександер Брікнер дійшов до професури славістики в університеті у Берліні при його помочі. З того проф. Ом. Огоновський був вдоволений, бо молодий і талановитий доцент став професором у Берліні.

Проф. Брікнер писав наукові праці **спершу по німецьки**, пізніше по польськи і по німецьки, наслідком чого пруський уряд довший час не хотів його іменувати звичайним професором університету в Берліні.

Нашому громадянству ще буде в памяті полеміка проф. Брікнера з проф. д-ром Василем Щуратом, що поставив був тезу про староцерковну мову первісної пісні: **„Богародзіца Дзєвіца"**. Проф. Брікнер завзято обстоював польське походження тої пісні та старався опрокидувати арґументи проф. Щурата. Але потім нав'язав з ним безпосереднє листування та признавав уже стійкість деяких арґументів за староруським походженням тої пісні.

Поза історією польської літератури і літератури російської, якими прославився проф. Брікнер, написав він уже в пізному віці **історію польської культури** (1931 р.), в котрій дуже поважно трактує також самостійний розвій „руської" культури та основно доказує, що **староруська культура у XII. віці станула була найвище між усіми тими народами, що з українцями сусідували**.

Проф. д-р Брікнер належав до того типу наукових дослідників, що не цурався признатись до зміни свого погляду, коли вислідн дальших студій його переконали, що він помилився, і тим цінніші його наукові праці.

Д-р Кость Левицький.

30. V. 1939.

Нові книжки й журнали

LWÓW. 1934—1939. Drogi rozwojowe gospodarki miejskiej. Nakładem Zarządu Miejskiego Król. Stoł. Miasta Lwowa. 8-ka, стор. 80.

„Карпатія" Товариство взаїмних обезпечень на життя у Львові.

Білянс на день 31. грудня 1938 в золотих

Чинний стан: І. Каса 7.573.66, II. Кредитові установи 141.862.05, III. Вартісні папери з біжучими купонами 733.702.81, IV. Нерухомости 476.035.33, V. Позички під застав власних поліс 179.207.84, VI. Агенти 14.160.06, VII. Ріжні з титулу залеглих складок 27.574.44, VIII. Товариства обезпечень 25.417.73, IX. Інші довжники 2.312.50, X. Бюрові рухомости 3.092.60, XI. Інші актива 1.721.06, XII. Льокати кавцій 11.200. Разом 1.623.850.08.

Довжний стан: І. Запасний капітал — 200.000.—, II. Інші капітали і власні фонди Товариства 79.609.32, III. Обезпечений фонд 1.135.917.14, IV Резерва на неполагоджені платні суми на власний уділ 6.888.85, V. Інші фонди і технічні резерви 4.821.07, VI. Фонд на амортизацію вартости нерухомостей 24.691.48, VII. Агенти 2.613.05, VIII. Товариства обезпечень 76.095.27, IX. Інші вірителі 15.485.42, X. Неплачені відсотки від уділових листів 562.50, XI. Незаплачені податки й оплати 1.811.07, XII. Інші пасива 60.873.71, XIII. Кавції 11.200. XIV. Допомоговий фонд службовиків Товариства 544.76, XV. Білянсова надвишка 2.646.44. Разом 1.623.850.08.

Рахунок зисків і втрат за 1938 р. в зол.

Зиски: І. Надвишка у звітовому році на рахунку життєвих обезпек 14.515.96, II. Чистий дохід з майна Товариства 8.642.97, III. Курсова ріжниця на вартісних паперах 1.155.96, IV. Перенесено з фонду на ріжницю курсу вартісних паперів 11.987.20, Разом 36.302.09.

Втрати: І. Неподілена частина коштів заключування 2.860.80. II. Відписано з вартости рухомости 1.896.20. III. Відписано з вартости нерухомостей 3.919.77, IV. Курсова ріжниця на вартісних паперах 11.987.20, V. Зарезервовано на податки 12.991.58. VI. Білянсова надвишка 2.646.44 Разом 36.302.09.

Приділ білянсової надвишки з 1938 року.

1. 10% на фонд на ріжницю курсу валют і вартісних паперів зол. 264.65
2. 80% на фонд на звороти зол. 2.117.15
3. 10% до диспозиції Надзірної Ради на суспільно-добродійні цілі і на допомоговий фонд для службовиків Т-ва зол. 264.64.—

Разом зол. 2.646.44

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Пятниця 2. 6. год. 20. „Безумство".
Субота 3. 6. год. 20. „Балет гавайський Деві Дя".
Неділя 4. 6. год. 16 „Субретка"; год. 20. „Божевільні".

Театр Ріжнородностей.

Від суботи 3. 6. до вівтірка 6. 6. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ТЕРНОПІЛЬ:
2. 6. Муза на офсайді.
3. 6. Царівна Гуцулії.
4. 6. Тополя.
5. 6. Кірка з Льодео.
З Тернополя іде театр до Теребовлі і Микулинець.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ТРУСКАВЕЦЬ:
2. 6. Пісня Бескиду.

СТРИЙ:
4. 6. Наталка Полтавка.
5. 6. Сорочинський ярмарок.
6. 6. За молдавський престіл.
7. 6. Вельможна пані Котубеїха.

ДРОГОБИЧ: 8. 6. За молдавський престіл

Український Хор Дмитра Котка.
2. 6. Станиславів.

Цирк Станевських, вул. Пелчинська.
Пятниця, 2. червня год. 8.30.
Субота, 3. червня год. 4.30 і 8.30.

КІНА.

АМПІР: „Місто хлопців".
АПОЛЬО: „Король циганів".
АТЛЯНТИК: „Буря над Бенгалі"
БАЙКА: „Князь і прошак.
БАЛТИК: „Готель Голівуд" і „Життя удвоє".
ВАНДА: „Палкі серця" і „Шалена 13-ка".
ҐРАЖИНА: „Чердаш".
ЕВРОПА: „Пятнадцятилітня".
КАСІНО: „Життєві омани".
КОПЕРНИК: „Панна на відданні" (Діна Дарбін) і кольорова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Беззахисні".
МЕТРО: „Королівський вязень" і „Світла і тіні жінки".
МІРАЖ: „Чорний місяць".
МУЗА: „Елісейські Поля".
ПАКС: „Стрілець з Бенгалі" і колір. додаток.
ПАЛЯС: „Крик вулиці".
ПАТРІЯ: „6 панів із Оксфорду" („Моя маленька").
РАЙ: „Серце матері".
РІЯЛЬТО: „Чотири дочки".
РОКСІ: „Морські вірли".
СВІТ: „В 4 очі" і „Крила над Гонолюлю".
СВЯТОВИД: „Чи Люпина це дівчина?" і Бр. Броновський (ревія).
СТИЛЕВЕ: „Шал молодости" і ревія.
ТОН: „Кентукі" і „Анонімний любчик".
УТІХА: „Чорти Дикого Заходу і ревія.
ХИМЕРА: „Чотирьох на стійці".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ПЯТНИЦЯ, 2. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник. 7.15 Плити. 8.00 Для шкіл. 8.10 Про купецькі школи. 8.25 Для господинь. 9.00—11.00 Перерва. 11.00 Для шкіл. 11.30 Для новобранців. 11.57 Полудневе авдиція. 13.00—14.00 Перерва. 14.00 Інф. газетка. 14.10 Сопрі. авдиція. 14.30 Літ. фрагмент. 14.45 Біж. вісті. 14.50 Госп. вісті. 15.00 Для молоді. 15.20 Спорт. 15.30 Орхестра. 16.00 Денник. 16.20 Для недужих. 16.35 Квартет. 17.45 Плити. 19.20 „Лавина вод. заказа". 19.10 Концерт. 19.45 Військ. вістник. 20.00 Для села. 20.15 Концерт. 20.35 Інф. авдиції. 21.00 Симф. Концерт. 21.55 Літ. фрагмент, 22.15 Танк. муз., 23.00 Денник.

СУБОТА, 3. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник. 7.15 Плити. 8.00 Для шкіл. 8.10 „Про рільничі школи". 8.25 Плити. 8.50 Ран. вісті. 11.00 Для шкіл. 11.30 Для нообранців. 12.03 Полуд. авдиція. 14.00 Обід. музика. 14.45 Госп. вісті. 14.50 Спорт. 15.00 Театр уяви. 15.30 Музика. 16.00 Денник. 16.08 Госп. вісті. 16.20 Літ. хроніка. 16.35 Віольончеля. 17.00 Богослужения. 18.00 75 літ Черв. Хреста. 18.15 Розмова з недужими. 19.15 Орхестра. 20.00 Для села. 20.15 Трансм. зі Швайцарії: Свято йодлерів. 20.35 Інф. авдиції. 21.00 Конц. з Ліск. 22.00 „Леденгна поміг" — скеч. 22.15 Танк. музика. 23.00 Останні вісті.

НЕДІЛЯ, 4. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Ран. пісня. 7.05 Для села. 8.00 Денник. 8.15 Концерт. 9.00 Плити, 10.00 Трансміс. з Оссова. 12.03 Муз. ранок. 13.05 Гутірка про Борислав. 13.15 Обід. музика. 14.45 Фрагм. з Міцкевича. 15.00 Для села. 15.15 Львів. ватра. 15.35 „Бій під Ґрунвальдом" (читання для села), 16.30 Солісти. 17.15 „Тайні товариства в Ліберії". 17.35 Свято йодлерів (трансм. з Швайцарії). 18.00 Концерт. 19.00 Театр уяви. 19.30 Співацький фестиваль на Вавелю. 20.10 Трансм. з міжнарод. кінних перегонів. 20.30 Інф. авдиції. 21.00 Танк. музика. 21.30 Звуковий репортаж. 22.20 Танк. музика. 23.00 Денник.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ПЯТНИЦЯ, 2. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ 19.50 **Українські комунікати.** БЕРЛІН 20.00 „Дон Паскаль" опера. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Есп. мельодії. 21.00 „Алькадар" слуховище. ГАМБУРҐ 20.30 Веселий вечір. ЛИПСЬК 20.00 Солісти. ЛЬОНДОН 20.00 Концерт. 20.30 Симф. Ґлазунова. МІНХЕН 20.15 Вечір нім. музики. ПАРИЖ ПТТ 20.30 „Пельєас і Мелісанда" оп. Дебюссі. РАДІО РОМАНА 20.10 „Тоска".

СУБОТА, 3. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати.** БІЛГОРОД 20.00 Народ. пісні. 20.50 Концерт. БЕРЛІН 20.15 Веселий вечір. 22.00 Комунікати. БРНО 20.00 Велика розривкова програма. БРУКСЕЛЯ 20.30 Конц. флямандської музики. ЛЯҐЕ 21.00 Секстет. ЛЬОНДОН 20.00 Концерт. 21.00 Танк. музика. МІЛЯНО 21.00 „Полюто" оп. Доніцетія. ШТРАСБУРҐ 21.15 Міжнар. спів. концерт.

НЕДІЛЯ, 4. ЧЕРВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 „Мамзель де Нітуш" оперета. БЕРЛІН 20.15 Веселі мельодії, 22.00 Комунікати. БУДАПЕШТ 20.00 Циган. музика. ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.00 Італ. оперова музика. ФРАНКФУРТ 20.00 Концерт. ЛЬОНДОН 21.05 Хор. 22.00 Камер. орхестра. СОФІЯ 20.00 Спів. ПРАГА 20.00 „Марта" опера. РИМ 21.00 „Ля Ронділя" опера. ШТОКГОЛЬМ 21.30 Фортепіян, скрипка.

Радіокутик.

ПРОТИШПИГУНСЬКІ АВДИЦІЇ.

Німецьке радіо надає щотижня у середи слуховища на шпигунські теми, які творять відтинок протишпигунської кампанії, що її зорганізувала німецька військова влада. Співробітників міністерств, великих інституцій, та промислових осередків, зобовязано збірно їх вислуховувати.

КРИМІНАЛЬНІ СЛУХОВИЩА.

На останньому конгресі функціонарів англійської слідчої поліції ствердженo, що багато злочинів, які трапляються в Англії, є висліддом впливів кримінальних слуховищ, що їх постійно видає англійське радіо.

МАМИ ВЕЛИКИХ СИНІВ.

Чеське радіо, у циклю авдицій для жінок, зорганізувало низку спеціяльних авдицій під назвою „Мами великих синів". В цих гутірках була вже мова про маму композитора Сметани, письменника Неруду, мистця-маляра Рабаса. В авдиції про Рабаса, сам Рабас оповідав про свою маму.

Біржа.

Львів, 31. травня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·32—90·32, Доляри америк. 5·32·00—5·32·50. Доляри канад.—5·29·00—5·29·00. Фльор. гол. 286·50—286·50 Франки франц. 14·14—14·14. Франки шв. 120·25—120·25. Фунти англ. 24·97—24·97 Гульд. данц. 100·25—100·25. Кор. данськ. 111·48—111·48. Корони норв. 125·42—125·42 Корони шведські 128·57—128·57, Ліри іт. 19·10—19·10, Марки фінляндські 11·00—11·00. Марки нім. срібні 84·00.

Акції.

Банк Польський 109·00, Цукор 34·50—34·50, Вуґіль 32·50—33·50, Ліпльоп 88·00—89·00. Моджеїв 19·75—00·00, Островець 75·00—76·00, Стараховичі 35·50—34·00, Жирардів 50·00—00·00. Габербуш 59·00
Тенденція сильніша.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем 76·00, серія 00·00—00·00. 2 ем. 77·00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 65·00 5 колійова 62·00—62·00, 4 прем. дол. 39·00 4 консолідаційна 61·50—61·50.
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 30. травня 1939

За 1 кг. масла дес. бльок. безо оп. 2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак. 2.40
За 1 кг. масла експ. в оп. дає залет 2.80
1 л. молока 0.18
1 кг. яєць 0.11 0.02

Тенденція на масло зниж.кова, на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Т-ва „Українська Захоронка" у Львові відбудуться в четвер 15. червня п. р. в год. 5-ій пополудні в салі „Української Бесіди" Рутовського 22, І. пов. з таким порядком: 1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів, 2) Звіт з діяльности Т-ва. 3) Звіт касовий. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Дискусія. 6) Уділення абсолюторії Виділові Т-ва, 7) Вибір нового Виділу і Контрольної Комісії. 8) Внески і запити. — **Виділ.** 1126

Заг. Збори львівської першої філії Українського Красного Товариства охорони дітей і опіки над молоддю відбудуться в пятницю, 16. червня в год. 11, в домівці Укр. Бесіди, вул. Рутовського ч. 22. Порядок нарад: Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів, звіти з діяльности, звіт контрольної комісії і абсолюторія для попер. Виділу, вибір нового Виділу, контрольної комісії, і зміна статуту. — Виділ. 1129

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.